

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(กำหนดนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บรรจुरะเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๙/๒๕๕๗

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๗

อ.พ. ๔๙/๒๕๕๗

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
 และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
 (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยาม คำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตรา โทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) (คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

(๒) ปรับปรุงความหมายของความผิดลหุโทษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

(๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

(๔) แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้น เป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ มาตรา ๓๙๖ และมาตรา ๓๙๘)

(๕) แก้ไขลักษณะและอัตราโทษของความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

เหตุผล

โดยที่ในการพิจารณาคดีในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน นอกจากนั้น ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้ กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ ได้แก่ การกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพ เสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมาย

อาญา บัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอันเป็นการรังแก ช่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวด้วย อีกทั้งอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหา
รวมจำนวน ๙ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. เพิ่มเติมบทนิยาม คำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ (ร่างมาตรา ๓ เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

๒. แก้ไขเพิ่มเติมความหมายของความผิดลหุโทษโดยให้หมายถึงความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๔ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

๓. เพิ่มบทบัญญัติลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ เกี่ยวกับการกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

๔. แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (ร่างมาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๖)

๕. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๓)

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

.....

๖. แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะและอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าพันบาท (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

๗. แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำความผิดด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณ ต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๘)

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดหลุโทษ)

๑. ได้กำหนดความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการตีความ ซึ่งจะช่วยลดข้อโต้แย้งในการพิจารณาคดีในศาลเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำดังกล่าว

๒. ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตาย คุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของผู้ตาย รวมทั้ง เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคล ในครอบครัว เกียรติ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นส่วนตัว

๓. ได้กำหนดความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่มีลักษณะเป็นการคุกคาม (harassment) รวมทั้งการรบกวนความเป็นส่วนตัวอยู่ส่วนตัวของบุคคล (stalking) อันเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไม่ให้ถูกละเมิด

๔. ได้แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

อนึ่ง สำหรับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. นอกจากจะมีหลักการในการแก้ไขบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” แล้ว ยังได้กำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษอีกด้วย ดังนั้นสำนักกฎหมาย จึงได้พิจารณาเห็นสมควรเพิ่มข้อความในวงเล็บให้มีความชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้า เอกสารประกอบการพิจารณาฉบับนี้เป็นการเฉพาะเท่านั้น

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงาน สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ตุลาคม ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายนิท ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภางศ์จิตต์ ไตรเทพพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัชรา วรรณศิริกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นางสาวศศิพรธม พวงพันธ์ นิตกรชำนาญการ
นางพัชรา พุกเศรษฐี วิทยากรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวอมรรรัตน์ สงเคราะห์ธรรม เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวศิริพร แซ่ลี เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ได้จากเว็บไซต์สภานิติบัญญัติแห่งชาติ www.senate.go.th หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ก
ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญ	
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ	
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)	
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)	๑
ส่วนที่ ๒ ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)	
กับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม	
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)	
ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา	
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว	๙
ส่วนที่ ๓ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา	
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
- คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย	- ๑ -
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม	
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)	- ๙ -
- ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม	
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)	- ๑๗ -
- บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม	
ในกฎหมายต่างประเทศ	
- บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ของประเทศญี่ปุ่น ประเทศเยอรมนี และอนุสัญญา	
ขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention	
Against Corruption)	- ๑๘ -
- ความผิดเกี่ยวกับศพ ของประเทศเยอรมนี ประเทศอังกฤษ และประเทศอิตาลี	- ๑๙ -
- ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม ของประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศฝรั่งเศส	
และประเทศอังกฤษ	- ๒๐ -

สารบัญ (ต่อ)

ภาคผนวก

- : ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข) (๑)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ ๑๙๙๘๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๙ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (๙)
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑๐)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) (๑๗)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของ

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

สาระสำคัญ

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))
- (๒) ปรับปรุงความหมายของความผิดลหุโทษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)
- (๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)
 - (๔) แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ มาตรา ๓๙๖ และมาตรา ๓๙๘)
 - (๕) แก้ไขลักษณะและอัตราโทษของความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๙๗)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ในการพิจารณาคดีในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ ได้แก่ การกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว ประกอบกับ มาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวด้วย อีกทั้งอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๕.๑ เพิ่มเติมบทนิยาม คำว่า “เจ้าพนักงาน” (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่า จะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่”

๕.๒ แก้ไขเพิ่มเติมความหมายของความผิดลหุโทษ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕.๓ เพิ่มบทบัญญัติลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ เกี่ยวกับการกระทำชำเราศพ การกระทำ อนาจารแก่ศพ การทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ โดยไม่มีเหตุอันสมควร และกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญา

“ลักษณะ ๑๓

ความผิดเกี่ยวกับศพ

มาตรา ๓๖๖/๑ ผู้ใดกระทำชำเราศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ ไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำชำเราตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ ของผู้กระทำโดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปาก ของศพ หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของศพ

มาตรา ๓๖๖/๒ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่ศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖/๓ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖/๔ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕.๔ แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ และมาตรา ๓๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๖๗ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่ง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๘ วรรคสอง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๙ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๐ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๓๗๑ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น”

มาตรา ๓๗๒ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๓ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๔ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๗๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๖ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๗๗ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๗๘ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๙ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕.๕ แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๔๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๔๓ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕.๖ แก้ไขเพิ่มเติมลักษณะและอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท (ร่างมาตรา ๘)

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๔๗ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน หรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

๕.๗ แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษในกรณีผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณ ต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึงผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๙)

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๔๘ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ส่วนที่ ๒

ตารางเปรียบเทียบ

ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
กับ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ
ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว

ตารางเปรียบเทียบประมวลกฎหมายอาญากับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
 (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
 ที่คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาแล้ว

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
	ร่าง พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ..... โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย อาญา	

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามานี้ด้วย	มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.” มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๖) ของมาตรา ๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา “(๑๖) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	กำหนดความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้ชัดเจน เพื่อความสะดวกในการตีความ ซึ่งจะช่วยลดข้อโต้แย้งในการพิจารณาคดีในศาลเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำดังกล่าว แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
	มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิดแห่งประมวลกฎหมายอาญา “ลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ _____ มาตรา ๓๖๖/๑ ผู้ใดกระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ การกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำความผิดโดยใช้ อวัยวะเพศของผู้กระทำความผิดทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของศพ หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำความผิดกับอวัยวะเพศ หรือทวารหนักของศพ มาตรา ๓๖๖/๒ ผู้ใดกระทำความผิดแก่ศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๖๖/๓ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ	กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตาย คุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของผู้ตาย รวมทั้งเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย และคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๖๗ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมาย ไม่ยอมบอกหรือแจ้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น	ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๖๖/๕ ผู้ใดกระทำความผิดประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๖ ใหยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ และมาตรา ๓๙๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๖๗ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท” มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่ง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
โดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการล่วงเกินนั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๖๔ วรรคสอง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๖๕ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ประกาศภาพโฆษณาหรือเอกสารใดที่เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้หรือสั่งให้ปิดหรือแสดงไว้ หลุดลึก หรือไร้ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๖๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียง หรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท มาตรา ๓๗๑ ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้าน หรือทางสาธารณะ โดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริง หรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น	มาตรา ๓๗๐ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท” มาตรา ๓๗๑ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๗๒ ผู้ใดทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน หรือกระทำให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท มาตรา ๓๗๓ ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลลึกลจริต ปลดปล่อยละเลยให้บุคคลลึกลจริตนั้นออกเที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๗๒ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท” มาตรา ๓๗๓ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๔ ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิต ซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรรอกลัวอันตรายแก่ตนเอง หรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๗๔ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๕ ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำ หรือท่อระบายของโสโครก อันเป็นสิ่งสาธารณะเกิดขัดข้อง หรือไม่สะอาด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๗๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๖ ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุ ในเมือง หมู่บ้าน หรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๗๖ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๗๗ ผู้ใดควบคุมสัตว์หรือสัตว์ร้ายปล่อยประละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำปรับ	มาตรา ๓๗๗ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๘ ผู้ใดเสพยาหรือของเมาอย่างอื่นจนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติุนวาย หรือครองสติไม่ได้ ขณะอยู่ในถนนสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๗๘ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๗๙ ผู้ใช้ชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๗๙ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๘๐ ผู้ใดทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่น้ำในบ่อสระ หรือที่ขังน้ำ อันมีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๘๐ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๘๑ ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยมิได้รับทุกข์ทรมานอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๘๑ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๘๒ ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควร หรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บชรา หรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๘๓ ผู้ใดเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น และเจ้าพนักงานเรียกให้ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๘๔ ผู้ใดแกล้งบอกเล่าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๘๕ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย กีดขวางทางสาธารณจนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวางหรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำความประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๘๒ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๓๘๓ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๓๘๔ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๓๘๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๘๖ ผู้ใดขุดหลุมหรือราง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกาะไว้ในทางสาธารณะโดยไม่ได้รับอนุญาต อันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่แสดงสัญญาณตามสมควรเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๘๖ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดแขวน ติดตั้ง หรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่งจะเป็นเหตุอันตรายประระเป็นอน หรือเดือดร้อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๘๗ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๘๘ ผู้ใดกระทำการอันควรชยหน้าต่อหน้าธารกำนัล โดยเปลือยหรือปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๘๘ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๘๙ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ของแข็งตกลง ณ ที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคลหรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์หรือกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ของโสโครกเประระเป็นหรือน่าจะเประระเป็นอันตัวบุคคลหรือทรัพย์ หรือแก่สิ่งทำใหของโสโครกเป็นอันเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๘๙ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๕๐ ผู้ใดกระทำความผิดโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๕๐ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๕๑ ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นโดยไม่ถึงเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๕๑ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๕๒ ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัวหรือความตกใจโดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๕๒ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๕๔ ผู้ใดไล่ ด้อน หรือทำให้สัตว์ใด ๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งตั้งไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตผลอยู่ เพาะพันธุ์ไว้หนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๕๔ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน
มาตรา ๓๕๕ ผู้ใดควบคุมสัตว์ใด ๆ ปล่อยให้พลละเลยให้สัตว์นั้นเข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งตั้งไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลผลิตผลอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท	มาตรา ๓๕๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๕๖ ผู้ใดกึ่งซากสัตว์ซึ่งอาจนำมาหมิ่นในหรือรุมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท มาตรา ๓๕๓ ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา ๓๕๗ ผู้ใดในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	มาตรา ๓๕๖ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท” มาตรา ๗ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๕๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๕๓ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา ๓๕๗ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจาก	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน กำหนดความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่มีลักษณะเป็นการคุกคาม (harassment) และการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล (stalking) อันเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไม่ให้ถูกละเมิด และคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัว นอกจากนี้ แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ประมวลกฎหมายอาญา	ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผลในการแก้ไข
มาตรา ๓๙๘ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้หนึ่งในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ	ความสัมพันธในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” มาตรา ๙ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้อัตราโทษต่อไปนี้แทน มาตรา ๓๙๘ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ ..... นายกรัฐมนตรี	แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

ส่วนที่ ๓

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย*

๑. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

๒. ส่วนราชการหรือหน่วยงานผู้เสนอ

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกา

๓. ความจำเป็นมา

ด้วยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกา ซึ่งเป็นคณะกรรมการซึ่งได้รับการแต่งตั้งโดยมติของคณะรัฐมนตรี
มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาในประเด็นต่างๆ โดยในการ
ประชุมของคณะกรรมการฯ มีการพิจารณาประเด็นปัญหาและข้อบกพร่องของการใช้บังคับ
ประมวลกฎหมายอาญาในหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นความสอดคล้องและการ
คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งคณะกรรมการฯ
เห็นว่า บทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญายังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้และการตีความคำว่า
“เจ้าพนักงาน” ซึ่งไม่มีบทนิยามกำหนดความหมายไว้ ทำให้เกิดข้อโต้แย้งในการพิจารณาของศาล
ว่า “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญาหมายถึงบุคคลใดบ้าง นอกจากนี้ ในประมวล
กฎหมายอาญายังไม่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพที่เหมาะสม ทำให้ไม่อาจเอาผิด
กับผู้กระทำละเมิดต่อศพอันมิบังควรในลักษณะต่างๆ เช่น การกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร
การทำลายหรือทำให้เสียหายหรือการดูหมิ่นเหยียดหยามได้อย่างจริงจังและชัดเจน ส่งผลให้
เกียรติยศ และชื่อเสียง ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตายและญาติของผู้ตาย
ที่ได้รับรองไว้ตามมาตรา ๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ได้รับการ
คุ้มครองอย่างเต็มที่

ประกอบกับความผิดฐานกระทำการอันเป็นการรังแก ช่มเหง หรือกระทำให้ได้รับ
ความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลตามมาตรา ๓๙๗
แห่งประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่สาธารณะ การคุกคาม การกระทำอันมี
ลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือ

*ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ข้อมูล ณ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

ผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ส่งผลให้สิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ อัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษมีการใช้มาเป็นเวลานานซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงค่าเงินไปมากแล้ว ทำให้สภาพบังคับของโทษทางอาญาไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการฯ จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษให้สอดคล้องกับสภาวะการณปัจจุบัน โดยจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ในฐานะหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการฯ ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวตามขั้นตอนต่อไป

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

๔.๑ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

(๒) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ โดยกำหนดให้การกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารศพ การกระทำให้ศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ เป็นความผิดทางอาญา

(๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับการคุกคามและการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล (harassment และ stalking) โดยกำหนดให้การกระทำอันเป็นการรังแกข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ทั้งในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือในที่รโหฐาน เป็นความผิดทางอาญา และหากการกระทำดังกล่าวมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ หรือกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำอันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักขึ้น

(๔) แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

๔.๒ ความจำเป็นที่ต้องทำภารกิจ

เนื่องจากบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญายังมีปัญหาและข้อบกพร่องบางประการ ได้แก่

(๑) ไม่มีการกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ทำให้มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำดังกล่าว

(๒) ไม่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพที่เหมาะสม ทำให้ไม่อาจเอาผิดกับผู้กระทำละเมิดต่อศพในลักษณะต่างๆ ได้อย่างจริงจังและชัดเจน ส่งผลให้สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตายตามมาตรา ๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่

(๓) ความผิดฐานกระทำการอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัลตามมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ส่งผลให้สิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่

(๔) อัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน

ด้วยปัญหาและข้อบกพร่องดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อแก้ไขบทบัญญัติในประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจที่กำหนดไว้ในหัวข้อก่อน

๔.๓ ปัญหาหรือข้อบกพร่องที่ต้องการแก้ไข

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้ชัดเจนเพื่อความสะดวกในการตีความ

(๒) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ เพื่อคุ้มครองเกียรติยศและชื่อเสียงของผู้ตายและญาติของผู้ตาย รวมทั้งกำหนดให้การกระทำอันมีบังคับควรต่อศพ เช่น การกระทำชำเราและการอนาจารศพ เป็นความผิด

(๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (harassment) รวมทั้งการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล (stalking) เพื่อคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไม่ให้ถูกละเมิด

(๔) แก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษให้เหมาะสมกับสภาพการณ์เศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

๔.๔ มาตรการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ของภารกิจ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

(๒) ปรับปรุงความหมายของความผิดลหุโทษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

(๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

(๔) แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่มอัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ ถึงมาตรา ๓๙๔)

(๕) แก้ไขลักษณะและอัตราโทษของความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

๔.๕ ทางเลือกอื่นที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน
ไม่มี

๔.๖ เหตุผลที่แสดงว่ามาตรการที่กำหนดจะสามารถแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่อง
นั้นได้

การกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม ตลอดจนการแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิด
ลหุโทษในประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีสภาพบังคับที่ชัดเจนแน่นอน
และใช้บังคับกับทุกท้องที่ในประเทศ จะทำให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงาน
ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ศาล ตลอดจนประชาชนทั่วไป ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติ
แห่งกฎหมายอย่างเคร่งครัด และการกำหนดบทบัญญัติความผิดที่มีโทษทางอาญา ซึ่งผู้ฝ่าฝืน
ต้องได้รับโทษจะทำให้เกิดความกลัวหรือไม่กลัวที่จะกระทำการอันเป็นความผิดนั้น

๕. ผู้ทำภารกิจ

หน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
และสำนักงานอัยการสูงสุด ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำความผิดตามประมวล
กฎหมายอาญา และโดยที่ภารกิจนี้เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจบังคับทางอาญาเพื่อรักษาความสงบ
เรียบร้อยของบ้านเมือง จึงไม่สมควรให้เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำภารกิจ

๖. ความจำเป็นในการออกกฎหมาย

๖.๑ เหตุผลในการตรากฎหมาย

(๑) การพิจารณาคดีอาญาในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งมากเกี่ยวกับความหมาย
ของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้กระบวนการพิจารณา
คดีล่าช้า สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน เพื่อลดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับ
ความหมายของคำดังกล่าว

(๒) ประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบัน ยังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
อันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยหลายประการ ได้แก่ การกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารศพ
การกระทำให้ศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว
เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจน
ความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ตาย ตามที่มาตรา ๔ และมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยบัญญัติรับรองไว้

(๓) ปัจจุบันมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอันเป็นการรังแก ช่มเหิง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล กรณีดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่สาธารณะ การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวตามที่มาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติรับรองไว้

(๔) บทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๖.๒ การใช้บังคับกฎหมาย

เนื่องจากกฎหมายมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยกำหนดบทบัญญัติความผิดไว้ในประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายอาญาทั่วไป ใช้บังคับกับทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร และเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย จึงเป็นเรื่องที่รัฐเข้ามามีบทบาทในการควบคุมไม่ให้มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือในการดำเนินคดีเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด

๖.๓ สภาพบังคับของกฎหมาย

กฎหมายนี้เป็นการควบคุมไม่ให้มีผู้กระทำการละเมิดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยของบุคคลโดยกระทำความผิดตามที่กำหนดไว้ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องได้รับโทษตามกฎหมาย ซึ่งเป็นโทษทางอาญา

๗. ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น

๗.๑ มีกฎหมายอื่นในเรื่องเดียวกันหรือทำนองเดียวกันหรือไม่

มีบทบัญญัติมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้าง ซึ่งผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท ตามมาตรา ๑๕๗ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งคล้ายคลึงกับความผิดฐานคุกคามตามที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ในร่างพระราชบัญญัตินี้ แต่กฎหมายดังกล่าวคุ้มครองเฉพาะลูกจ้างจากการถูกคุกคามทางเพศเท่านั้น ยังไม่ครอบคลุมการคุ้มครองบุคคลทั่วไปจากการคุกคามในลักษณะอื่นที่ไม่ใช่ทางเพศด้วย จึงสมควรกำหนดความผิดฐานคุกคามเป็นความผิดทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา เพื่อคุ้มครองบุคคลเป็นการทั่วไปด้วย

๗.๒ เหตุผลที่ไม่สมควรยกเลิก แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายอื่นที่มีอยู่เดิม

เนื่องจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ กำหนดคุ้มครองลูกจ้างเป็นการเฉพาะและกำหนดอัตราโทษไว้แตกต่างจากอัตราโทษตามมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ทำให้ลูกจ้างได้รับการคุ้มครองทั้งตามประมวลกฎหมายอาญาอันเป็นกฎหมายทั่วไปและพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ อันเป็นกฎหมายเฉพาะ ถ้ามีการกระทำความผิดอย่างเดียวกันเกิดขึ้น อาจถือได้ว่าเป็นการกระทำอันเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ซึ่งมาตรา ๙๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดให้ใช้กฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุดลงโทษแก่ผู้กระทำความผิด ดังนั้น แม้กฎหมายทั้งสองฉบับจะมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ แต่ศาลสามารถพิจารณาลงโทษตามกฎหมายที่กำหนดโทษหนักได้ จึงไม่มีปัญหาในการใช้บังคับและยังเป็นการคุ้มครองลูกจ้างเพิ่มขึ้นด้วย จึงไม่สมควรยกเลิกหรือแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฯ ที่มีอยู่เดิม

๘. ภาระต่อบุคคลและความคุ้มค่า

๘.๑ ผู้ซึ่งถูกระทบโดยกฎหมาย

ไม่มี เว้นแต่ผู้นั้นจะกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

๘.๒ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่ถูกกฎหมายบังคับใช้

ไม่มี

๘.๓ สิทธิและเสรีภาพที่ถูกจำกัด

ไม่มี เว้นแต่ผู้นั้นจะกระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนด

๘.๔ ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

ประชาชน ครอบครัว และสังคม ได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกอบด้วย สิทธิในการได้รับความคุ้มครองในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามมาตรา ๔ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัวตามมาตรา ๓๕

๘.๕ ความยุ่งยากที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามกฎหมาย

ไม่มี เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ปกติของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

๘.๕ ความคุ้มค่าของภารกิจเมื่อคำนึงถึงงบประมาณที่ต้องใช้ ภาระหน้าที่ที่เกิดขึ้นกับประชาชนและการที่ประชาชนจะต้องถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพเทียบกับประโยชน์ที่ได้รับ

การดำเนินการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้งบประมาณดำเนินการตามปกติของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่ได้สร้างภาระแก่งบประมาณเพิ่มขึ้น รวมทั้งไม่ได้สร้างหรือกำหนดภาระหน้าที่แก่ประชาชน และไม่มีการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนอีกด้วย ในทางตรงข้ามร่างพระราชบัญญัตินี้ทำให้ประชาชนได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพเพิ่มขึ้น จึงมีความคุ้มค่าที่จะดำเนินการ

๙. ความพร้อมของรัฐ

๙.๑ ความพร้อมของรัฐ

(๑) กำลังคนและอุปกรณ์หลักที่คาดว่าจะต้องใช้

การดำเนินการกิจการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้กำลังคนและอุปกรณ์ที่หน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีอยู่แล้ว โดยไม่จำเป็นต้องจัดหาหรือจัดจ้างเพิ่มเติม

(๒) คุณวุฒิและประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งจำเป็นต้องมี

การดำเนินการกิจการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีคุณวุฒิและประสบการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งมีอัตรากำลังอยู่แล้วในหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

(๓) งบประมาณที่คาดว่าจะต้องใช้

การดำเนินการกิจการตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ใช้งบประมาณตามปกติของหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยไม่จำเป็นต้องตั้งงบประมาณพิเศษหรือจัดหาเงินอุดหนุนพิเศษแต่อย่างใด

๙.๒ วิธีการที่จะให้ผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายมีความเข้าใจ และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์กฎหมายผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑๐. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการกับหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

ไม่มี เนื่องจากไม่มีหน่วยงานอื่นที่ปฏิบัติภารกิจซ้ำซ้อนหรือใกล้เคียงกัน

๑๑. วิธีการทำงานและการตรวจสอบ

๑๑.๑ สรุปรบบการทำงาน

ระบบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามปกติ

๑๑.๒ ระบบตรวจสอบประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการทำงาน

การดำเนินคดีกับผู้ต้องหาว่ากระทำความผิดตามร่างพระราชบัญญัตินี้ จะต้องดำเนินการตามกระบวนการที่ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนด ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไป ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องจึงสามารถติดตามและสอดส่องการดำเนินการได้ อีกทั้ง ยังมีศาลเป็นองค์กรตรวจสอบในชั้นสุดท้ายด้วย

๑๑.๓ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ (key performance indicator)

การนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีต่อศาล และการลงโทษผู้กระทำความผิด

๑๑.๔ ระบบการคานอำนาจ

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา จะมีระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจและการคานอำนาจระหว่างองค์กร โดยสำนักงานอัยการสูงสุดจะตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานสอบสวนหรือตำรวจที่ทำการจับและสอบสวนผู้ต้องหา ในขณะที่ศาลจะเป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจของทั้งสององค์กรอีกชั้นหนึ่งว่ามีการดำเนินคดีกับผู้ต้องหาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ รวมทั้งจะเป็นผู้วินิจฉัยว่าผู้ต้องหาเป็นผู้กระทำความผิดจริงตามที่พนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการกล่าวหาหรือไม่

๑๒. มาตรการป้องกันมิให้มีการตราอนุบัญญัติที่เป็นการขยายอำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือเพิ่มภาระแก่บุคคลจนเกินสมควร

ไม่มี เนื่องจากร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้มีการตราอนุบัญญัติเพื่อรองรับการใช้มาตรการตามกฎหมายแต่อย่างใด

๑๓. การรับฟังความคิดเห็น

ได้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(๑) จัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์) ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม (กรมการศาสนา) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมสุขภาพจิต) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนแพทยสภา และผู้แทนสภาทนายความ เมื่อวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ และวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ ณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยผู้แทนที่มาประชุมเห็นชอบในการหลักการของร่างพระราชบัญญัตินี้

(๒) เปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นทางเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา www.krisdika.go.th ระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ ไม่ปรากฏว่ามีผู้แสดงความคิดเห็น

เรื่องเสร็จที่ ๕๖๗/๒๕๕๒

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๗๕ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๒ อนุมัติหลักการร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีการับความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ในการพิจารณาทบทวนร่างพระราชบัญญัตินี้และความเห็นของส่วนราชการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เสนอให้คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาพิจารณา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นสมควรจัดทำบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาประกอบร่างพระราชบัญญัติฯ ดังต่อไปนี้

๑. หลักการของร่างพระราชบัญญัติที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอ มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” เพื่อกำหนดความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” โดยมีความหมายว่า “บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” เพื่อให้มีความชัดเจนและลดข้อโต้แย้งระหว่างคู่ความเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำดังกล่าวในการพิจารณาคดี

๑.๒ กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (ร่างมาตรา ๕ (เพิ่มลักษณะ ๑๓ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔)) เพื่อคุ้มครองสิทธิในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของผู้ตายและญาติของผู้ตาย โดยมี ๔ ฐานความผิด ได้แก่

(๑) ความผิดฐานกระทำชำเราศพ ตามมาตรา ๓๖๖/๑ บัญญัติให้การกระทำชำเราศพเป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ความผิดฐานกระทำอนาจารแก่ศพ ตามมาตรา ๓๖๖/๒ บัญญัติให้การกระทำอนาจารแก่ศพเป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ความผิดฐานทำให้ศพเสียหาย ตามมาตรา ๓๖๖/๓ บัญญัติให้การกระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ เป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๔) ความผิดฐานดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ตามมาตรา ๓๖๖/๔ บัญญัติให้การกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓ กำหนดความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๔๗) โดยได้ปรับปรุงบทบัญญัติมาตรา ๓๔๗ ให้ครอบคลุมการกระทำที่สมควรเป็นความผิดมากขึ้น อันได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (harassment) และการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล (stalking) โดยกำหนดให้การกระทำอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ทั้งในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล หรือในที่รโหฐาน เป็นความผิด และหากการกระทำดังกล่าวมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ (sexual harassment) หรือกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความผิดเห็นหรือผู้ถูกกระทำอันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ผู้กระทำต้องได้รับโทษหนักขึ้น ทั้งนี้ เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวมากยิ่งขึ้น

๑.๔ แก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ (ร่างมาตรา ๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒) ร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘ (แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษปรับในมาตรา ๓๖๗ ถึงมาตรา ๓๔๖ และมาตรา ๓๔๘)) โดยกำหนดอัตราโทษปรับให้สูงขึ้นเป็นสิบเท่าจากอัตราเดิม เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒. ข้อสังเกตและความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานอัยการสูงสุด พิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ

๒.๒ กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาแล้วเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ แต่มีข้อห่วงใยเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพของแพทย์ในความผิดเกี่ยวกับศพ ซึ่งอาจนำไปชี้แจงในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการต่อไป

๒.๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้ว เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ แต่มีข้อสังเกตว่า พฤติกรรมของบุคคลที่กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ (กระทำชำเราศพ) และร่างมาตรา ๓๖๖/๒ (กระทำอนาจารแก่ศพ) น่าจะมีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจของผู้กระทำ นอกจากการลงโทษปรับหรือจำคุกแล้ว สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใต้การบำบัดดูแลที่เหมาะสมและกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

๒.๔ กระทรวงยุติธรรม พิจารณาแล้วเห็นชอบในการปรับโทษให้สูงขึ้น แต่มีข้อสังเกตในความผิดเกี่ยวกับศพ สรุปได้ดังนี้

(๑) การปรับปรุงกฎหมายในความผิดเกี่ยวกับศพฐานกระทำชำเราศพ กระทำอนาจารแก่ศพ ทำลายหรือทำให้ศพเสียหาย หรือดูหมิ่นเหยียดหยามศพ เห็นว่า ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขกฎหมาย

(๒) การให้คำจำกัดความเรื่องการกระทำชำเราตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ แม้จะใช้ข้อความทำนองเดียวกับการกระทำชำเราบุคคลตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา ก็ตาม แต่ยังคงมีประเด็นที่อาจเกิดปัญหาในการแปลความกฎหมายและส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ เห็นควรให้ตัดข้อความ “หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของศพ” ออก ซึ่งหากมีบุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำในลักษณะทำนองเดียวกับข้อความที่ตัดออกก็ถือได้ว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารแก่ศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๒

(๓) การกำหนดให้การกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๔ เป็นความผิด อาจมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าการกระทำที่จะถือเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพจะมีลักษณะหรือข้อเท็จจริงอย่างไร และการกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้สูงกว่าความผิดฐานดูหมิ่นบุคคลธรรมดาตามร่างมาตรา ๓๙๓ ไม่น่าจะถูกต้องและไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดอัตราโทษในทางอาญา เห็นควรตัดความในร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ออก

๒.๕ สำนักงานศาลยุติธรรม พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับหลักการส่วนใหญ่ของร่างพระราชบัญญัติฯ แต่มีข้อสังเกตสรุปได้ดังนี้

(๑) ความผิดฐานการกระทำชำเราศพและกระทำอนาจารแก่ศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ และร่างมาตรา ๓๖๖/๒ มุ่งเน้นการกระทำเกี่ยวกับทางเพศเท่านั้น แต่โดยบทนิยามของการกระทำชำเราและการกระทำอนาจารน่าจะเป็นการกระทำต่อบุคคลที่ยังมีชีวิต จึงอาจมีปัญหาว่าการกระทำดังกล่าวต่อศพจะมีได้หรือไม่ นอกจากนี้ การกระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศอย่างอื่น เช่น ถ่ายรูปศพ หรือเปลื้องผ้าศพ จะมีความผิดหรือไม่ จึงควรปรับปรุงถ้อยคำให้ครอบคลุมถึงการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อศพอันมีลักษณะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพหรือหาบาท และการกระทำอันไม่สมควรทางเพศต่อศพด้วย

(๒) มาตรา ๓๓๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า หากผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย แต่ร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ไม่ได้

บัญญัติไว้เช่นนั้น จึงควรบัญญัติให้ทายาทของศพเป็นผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องคดีในความผิดดังกล่าวในร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ด้วย

(๓) ความผิดในส่วนของการคุกคามตามร่างมาตรา ๓๙๗ วรรคหนึ่ง อาจไม่รวมถึงการคุกคามในทางเพศ (sexual harassment) และการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือทำให้อับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในทางเพศ ควรกำหนดเป็นบทบัญญัติต่างหาก เนื่องจากในมาตราเดียวกันควรบัญญัติคุ้มครองสิ่งเดียวกัน มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาการตีความ

(๔) การปรับปรุงอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษโดยการเพิ่มอัตราโทษ ควรพิจารณาเปรียบเทียบกับความผิดฐานอื่นในภาพรวม ความรุนแรงของโทษต้องสอดคล้องกับความร้ายแรงในการกระทำเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับเจตนารมณ์ในการลงโทษมากขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับ ตลอดจนความเหมาะสม ทั้งผลดีและผลเสียที่อาจเกิดจากการเพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเปรียบเทียบปรับได้ตามกฎหมายด้วย

๓. ผลการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญาได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยาม คำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) อีกครั้งหนึ่งตามมติคณะรัฐมนตรี โดยนำความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาแล้ว สรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

คณะกรรมการฯ เห็นว่า ข้อสังเกตและความเห็นต่างๆ ที่หน่วยงานเสนอมานี้เป็นประเด็นที่คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาและได้ข้อยุติมาแล้ว โดยมีข้อชี้แจงความเห็นของหน่วยงานที่มีข้อสังเกตเพิ่มเติมในแต่ละประเด็นตามลำดับ ดังนี้

๓.๑ ความเห็นของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พฤติกรรมของบุคคลที่กระทำความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ (กระทำชำเราศพ) และร่างมาตรา ๓๖๖/๒ (กระทำอนาจารแก่ศพ) น่าจะมีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจของผู้กระทำ นอกจากการลงโทษปรับหรือจำคุกแล้ว สมควรได้รับการแก้ไขปรับปรุงให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใต้การบำบัดดูแลที่เหมาะสมและกลับเข้าสู่สังคมได้โดยไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อสังเกตของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นข้อสังเกตที่ดี และคณะกรรมการฯ ได้เคยพิจารณามาแล้วว่า ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดวิธีการที่จะนำมาใช้ในการเยียวยาผู้กระทำความผิดเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามหลักการป้องกันสังคมไว้แล้ว โดยให้อำนาจศาลกำหนดให้นำวิธีการเพื่อความปลอดภัยมาใช้กับผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราศพหรือกระทำอนาจารแก่ศพได้ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ (๔) แห่งประมวลกฎหมายอาญา กรณีคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล และมาตรา ๔๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ที่กำหนดว่า ถ้าศาลเห็นว่าการปล่อยตัวผู้มีจิตบกพร่อง โรควิต หรือจิตฟั่นเฟือน ซึ่งไม่ต้องรับโทษหรือได้รับการลดโทษตามมาตรา ๖๕ จะเป็นการไม่ปลอดภัยแก่ประชาชน ศาลจะสั่งให้ส่งไปคุมตัวไว้ในสถานพยาบาลก็ได้ และคำสั่งนี้ศาลจะสั่งเพิกถอนเสียเมื่อใดก็ได้

๓.๒ ความเห็นของกระทรวงยุติธรรม

(๑) การปรับปรุงกฎหมายในความผิดเกี่ยวกับศพฐานกระทำชำเราศพกระทำอนาจารแก่ศพ การทำลายหรือการทำให้ศพเสียหาย หรือการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ เห็นว่า ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องแก้ไขกฎหมาย

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ เป็นการดำเนินการเพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรี เกียรติยศ และชื่อเสียงของผู้ตาย คุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัว รวมทั้งเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย อันเป็นการรับรองและคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียง ตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว จึงเป็นเรื่องที่สมควรดำเนินการไม่ว่าจะเร่งด่วนหรือไม่

(๒) การให้คำจำกัดความเรื่องการกระทำชำเราศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ แม้จะใช้ข้อความทำนองเดียวกับการกระทำชำเราบุคคลตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญาก็ตาม แต่ยังคงมีประเด็นที่อาจเกิดปัญหาในการแปลความกฎหมาย และส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ เห็นควรให้ตัดข้อความ “หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของศพ” ออก ซึ่งหากมีบุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำในลักษณะทำนองเดียวกับข้อความที่ตัดออกก็ถือได้ว่าบุคคลนั้นกระทำความผิดฐานกระทำอนาจารแก่ศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๒

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การให้คำจำกัดความเรื่องการกระทำชำเราศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ โดยนำเรื่อง “การกระทำชำเราบุคคล” ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง มากำหนดให้ใช้กับกรณีกระทำแก่ศพด้วย เพื่อให้หลักการ “การกระทำชำเรา” ระหว่างบุคคลกับศพเป็นไปโดยสอดคล้องกันและไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ แต่ถ้าตัดข้อความตามความเห็นของกระทรวงยุติธรรมออกจะทำให้เกิดปัญหาในการตีความในเรื่องดังกล่าวได้

(๓) การกำหนดให้การกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๔ เป็นความผิด อาจมีปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายว่าการกระทำที่จะถือเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพจะมีลักษณะหรือข้อเท็จจริงอย่างไร และการกำหนดอัตราโทษจำคุกไว้สูงกว่าความผิดฐานดูหมิ่นบุคคลตามมาตรา ๓๙๓ ไม่น่าจะถูกต้องและไม่สอดคล้องกับหลักการกำหนดอัตราโทษในทางอาญา เห็นควรตัดความในร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ออก

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า “การดูหมิ่นเหยียดหยามศพ” ตามร่างมาตรา ๓๖๖/๔ มีความหมายครอบคลุมทั้งการดูหมิ่นเหยียดหยามโดยวาจาและโดยการกระทำ เช่น การยกเท้าให้ การปัสสาวะรดศพ และการที่กำหนดอัตราโทษจำคุกสำหรับความผิดดังกล่าวไว้สูงกว่าความผิดฐานดูหมิ่นบุคคลตามร่างมาตรา ๓๙๓ นั้น เนื่องจากเห็นว่าความผิดเกี่ยวกับศพมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความสงบสุขของสังคม จึงสมควรกำหนดบทบัญญัติในลักษณะป้องกันและปราบปรามมิให้มีการกระทำใดๆ ที่ไม่บังควรหรือไม่ให้การเคารพแก่ศพ

๓.๓ ความเห็นของสำนักงานศาลยุติธรรม

(๑) ความผิดฐานการกระทำชำเราและกระทำอนาจารแก่ศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ และร่างมาตรา ๓๖๖/๒ มุ่งเน้นการกระทำเกี่ยวกับทางเพศเท่านั้น แต่โดยบทนิยามของการกระทำชำเราและการกระทำอนาจารน่าจะเป็นการกระทำต่อบุคคลที่ยังมีชีวิต จึงอาจมีปัญหาว่าการกระทำดังกล่าวต่อศพจะมีได้หรือไม่ นอกจากนี้ การกระทำที่ไม่เหมาะสมทางเพศอย่างอื่น เช่น ถ่ายรูปศพ หรือเปลื้องผ้าศพ จะมีความผิดหรือไม่ จึงควรปรับปรุงถ้อยคำให้ครอบคลุมถึงการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อศพอันมีลักษณะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพหรือทายาท และการกระทำอันไม่สมควรทางเพศต่อศพด้วย

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างมาตรา ๓๖๖/๑ และร่างมาตรา ๓๖๖/๒ ได้บัญญัติถึงการกระทำที่เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้โดยชัดแจ้งถูกต้องตามเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เมื่อตราเป็นกฎหมาย ความผิดฐานกระทำชำเราศพและกระทำอนาจารแก่ศพย่อมมีได้และใช้บังคับได้ ศาลจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่อาจปฏิเสธได้ ทั้งนี้ ตามมาตรา ๑๓๔ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประกอบกับมาตรา ๑๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากศาลเห็นว่าชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ก็จะต้องส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

คณะกรรมการฯ ตระหนักดีว่า การกระทำชำเราศพและการกระทำอนาจารแก่ศพซึ่งไม่มีชีวิตนั้นแตกต่างจากการกระทำแก่บุคคล จึงได้แยกบทบัญญัติให้เห็นอย่างชัดแจ้ง กล่าวคือ แม้การกระทำชำเราจะมีลักษณะของการกระทำในทำนองเดียวกัน แต่ก็ได้กำหนดบทนิยามการกระทำชำเราศพไว้ต่างหากในมาตรา ๓๖๖/๑ วรรคสอง มีได้อนุโลมใช้บทนิยามการกระทำชำเราบุคคลตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง การที่ใช้ถ้อยคำเดียวกันสำหรับลักษณะของการกระทำอย่างเดียวกันก็เพื่อให้หลักการ “การกระทำชำเรา” ระหว่างบุคคลกับศพเป็นไปโดยสอดคล้องกันและมีให้เกิดปัญหาการตีความในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามหากในภายหลังปรากฏว่า การกำหนดบทนิยามคำว่า “การกระทำชำเรา” ตามกฎหมาย ทั้งในมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง และร่างมาตรา ๓๖๖/๑ วรรคสอง ทำให้ความหมายของถ้อยคำผิดแผกแตกต่างไปจากความหมายที่ควรจะเป็นตามธรรมชาติหรือที่สังคมยอมรับมาเป็นเวลานาน และส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย ก็เป็นเรื่องที่จะต้องเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป สำหรับการกระทำอนาจารแก่ศพนั้น เป็นไปตามแนววินิจฉัยของศาลฎีกาที่ได้วางหลักไว้แล้ว โดยการเทียบเคียงกับการกระทำอนาจารแก่บุคคล

อนึ่ง ในการตีความกฎหมาย คำใดที่กฎหมายบัญญัติคำนิยามไว้ย่อมเป็นคำที่มีความหมายพิเศษ จึงต้องถือความหมายตามคำนิยาม และไม่ใช้ความหมายธรรมดาตามพจนานุกรม

สำหรับข้อเสนอที่ให้ปรับปรุงถ้อยคำให้ครอบคลุมถึงการกระทำที่ไม่เหมาะสมต่อศพอันมีลักษณะเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพหรือทายาท และการกระทำอันไม่สมควรทางเพศต่อศพด้วย นั้น คณะกรรมการฯ ได้กำหนดความผิดฐานดูหมิ่นเหยียดหยามศพไว้เป็นมาตราหนึ่งต่างหาก โดยมีความหมายกว้างกว่าการดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าตามมาตรา ๓๔๓

แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งครอบคลุมการกระทำที่ไม่บังควรอันทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียงและเกียรติยศของศพและทายาทอยู่แล้ว

(๒) มาตรา ๓๓๓ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติว่า หากผู้เสียหายในความผิดฐานหมิ่นประมาทตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย แต่ร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ไม่ได้บัญญัติไว้เช่นนั้น จึงควรบัญญัติให้ทายาทของศพเป็นผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องคดีในความผิดดังกล่าวในร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ด้วย

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรา ๓๓๓ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติที่กำหนดไว้สำหรับกรณีการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทบุคคลอื่น และต่อมาบุคคลนั้นตายลง จึงจำเป็นต้องบัญญัติให้ทายาทร้องทุกข์กล่าวโทษแทน ในขณะที่ความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๖/๔ เป็นการกระทำแก่บุคคลที่ตายแล้ว ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการฯ จึงได้พิจารณากำหนดให้ความผิดเกี่ยวกับศพในลักษณะ ๑๓ เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดอันยอมความได้ รัฐจึงสามารถดำเนินคดีได้โดยไม่ต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษ แต่ถ้ารัฐไม่ดำเนินคดี ทายาทซึ่งเป็นผู้เสียหายก็สามารถฟ้องร้องคดีได้เอง ดังนั้น ร่างมาตรา ๓๖๖/๔ จึงไม่ต้องมีบทบัญญัติเช่นเดียวกับมาตรา ๓๓๓ วรรคสอง

(๓) ความผิดในส่วนของการคุกคามตามร่างมาตรา ๓๔๗ วรรคหนึ่ง อาจไม่รวมถึงการคุกคามในทางเพศ (sexual harassment) และการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือทำให้อับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในทางเพศ ควรกำหนดเป็นบทบัญญัติต่างหาก เนื่องจากในมาตราเดียวกันควรบัญญัติคุ้มครองสิ่งเดียวกัน มิฉะนั้นอาจเกิดปัญหาการตีความ

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าความผิดตามร่างมาตรา ๓๔๗ วรรคหนึ่ง ได้พิจารณากำหนดขึ้นเพื่อมุ่งคุ้มครองบุคคลจากการถูกบุคคลอื่นคุกคาม (harassment) ไม่ว่าจะเป็นการคุกคามในรูปแบบใด และกรณีการคุกคามทางเพศ (sexual harassment) เป็นการคุกคามที่ร้ายแรงและมีผลกระทบกับผู้ถูกกระทำอย่างมาก จึงเห็นควรกำหนดเป็นบทหนักตามร่างมาตรา ๓๔๗ วรรคสอง

(๔) การปรับปรุงอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษโดยการเพิ่มอัตราโทษ ควรพิจารณาเปรียบเทียบกับความผิดฐานอื่นในภาพรวม ความรุนแรงของโทษต้องสอดคล้องกับความร้ายแรงในการกระทำเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับเจตนารมณ์ในการลงโทษมากขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีเงินชำระค่าปรับ ตลอดจนความเหมาะสม ทั้งผลดีและผลเสียที่อาจเกิดจากการเพิ่มอำนาจให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเปรียบเทียบปรับได้ตามกฎหมายด้วย

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า การปรับปรุงอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษตามร่างพระราชบัญญัตินี้ ได้พิจารณาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับข้อเสนอของสำนักงานศาลยุติธรรมแล้ว

นอกจากนี้ ในเรื่องอัตราโทษ คณะกรรมการฯ ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขอัตราโทษทั้งหมดเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกำหนดอัตราโทษจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองหมื่นบาท และกำหนดอัตราโทษสำหรับความผิดลหุโทษเพิ่มขึ้นเป็นสิบเท่าจากอัตราเดิมไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๒๗๑-๒๗๒/๒๕๕๐) และอยู่ในระหว่างการพิจารณาให้ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ดังนั้น คณะกรรมการฯ จึงขอยืนยันร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) ตามที่ได้เสนอคณะรัฐมนตรี

อนึ่ง คณะกรรมการฯ พบว่า ในร่างมาตรา ๓๖๖/๒ วรรคหนึ่ง มีการพิมพ์ผิดพลาดคลาดเคลื่อน จึงขอแก้ไขข้อความจาก “ผู้ใดกระทำอนาจารศพ” เป็น “ผู้ใดกระทำอนาจารแก่ศพ” ซึ่งสอดคล้องกับถ้อยคำที่ใช้ในความผิดฐานกระทำอนาจารแก่เด็กตามมาตรา ๒๗๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญามาพร้อมกันนี้ด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๕๒

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ
ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)*

ในปัจจุบันนี้ บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญายังมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้และการตีความคำว่า “เจ้าพนักงาน” ซึ่งไม่มีบทนิยามกำหนดความหมายไว้ ทำให้เกิดข้อโต้แย้งในการพิจารณาของศาล ว่า “เจ้าพนักงาน” ตามประมวลกฎหมายอาญาหมายถึงบุคคลใดบ้าง นอกจากนี้ ในประมวลกฎหมายอาญายังไม่มีบทบัญญัติกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพที่เหมาะสม ทำให้ไม่อาจเอาผิดกับผู้กระทำละเมิดต่อศพอันมีบั้งควรวในลักษณะต่างๆ เช่น การกระทำชำเรา การกระทำอนาจาร การทำลายหรือทำให้เสียหายหรือการดูหมิ่นเหยียดหยามได้อย่างจริงจังและชัดเจน ส่งผลให้เกิดภัยพิบัติ และชื่อเสียง ตลอดจนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตายและญาติของผู้ตายที่ได้รับการรับรอง ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่

ประกอบกับความผิดฐานกระทำการอันเป็นการรังแก ข่มเหง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถานหรือต่อหน้าธารกำนัลตามมาตรา ๓๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่ล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำ อันเนื่องจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ส่งผลให้สิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัว ไม่ได้รับการคุ้มครองอย่างเต็มที่ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ อัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษมีการใช้มาเป็นเวลานาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน ซึ่งการปรับเปลี่ยนค่าเงินไปมากแล้ว ทำให้สภาพบังคับของโทษทางอาญาไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่

ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้ขึ้น โดยจำแนกข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว ดังต่อไปนี้

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

๑. ได้กำหนดความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้ชัดเจน เพื่อสะดวกในการตีความ ซึ่งจะช่วยลดข้อโต้แย้งในการพิจารณาคดีในศาลเกี่ยวกับความหมายของถ้อยคำดังกล่าว

๒. ได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ เพื่อคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตาย คุ้มครองสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของผู้ตาย รวมทั้ง เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน และคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติ ชื่อเสียง ตลอดจนจนความเป็นส่วนตัว

๓. ได้กำหนดความผิดให้ครอบคลุมการกระทำที่มีลักษณะเป็นการคุกคาม (harassment) รวมทั้งการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคล (stalking) อันเป็นการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคลไม่ให้ถูกละเมิด

๔. ได้แก้ไขอัตราโทษปรับให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน

* คำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย ,ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) ,เรียบเรียงโดย พัชรา พุกเศรษฐี กลุ่มงานกฎหมาย สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน”
ความผิดเกี่ยวกับศพ และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม
ของกฎหมายต่างประเทศ*

๑. บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ของกฎหมายต่างประเทศ

ตัวอย่างบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในกฎหมายต่างประเทศ

๑) ประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ข้าราชการ เจ้าหน้าที่องค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สภา กรรมการ และบุคคลอื่นใดซึ่งปฏิบัติงานราชการตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ

๒) ประเทศเยอรมนี มาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดบทนิยามเกี่ยวกับเจ้าพนักงานว่า

มาตรา ๑๑ นิยามบุคคลและวัตถุ

ฯลฯ ฯลฯ

๒ ผู้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน คือ

(ก) ข้าราชการหรือผู้พิพากษา

(ข) ผู้มีความเกี่ยวข้องในตำแหน่งหน้าที่ราชการด้านกฎหมาย

(ค) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานราชการในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ
หรือในนามขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐนั้น

ฯลฯ ฯลฯ

๔ ผู้ปฏิบัติงานราชการเป็นการเฉพาะ ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่ราชการ คือ บุคคลที่ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานให้แก่

(ก) องค์กรหรือหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติงานราชการ หรือ

(ข) สมาคมหรือสหภาพ หน่วยงาน หรือวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ให้แก่หน่วยงานของรัฐและมีหน้าที่ผูกพันอย่างเป็นทางการที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมาย

๓) อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption) บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในภาค ๑ หลักเกณฑ์ทั่วไป

ข้อ ๒ คำจำกัดความ

โดยวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

* ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา ,บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับ สำหรับความผิดลหุโทษ) เรื่องเสร็จที่ ๕๖๘/๒๕๕๒, หน้า ๘-๑๑. , เรียบเรียงโดย พัทธรา พุกเศรษฐี วิทยาลัยปฏิบัติการ กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(a) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายตุลาการของภาคีอนุสัญญา ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำหรือชั่วคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงระดับชั้นของตำแหน่งของผู้นั้น

(๒) ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจัดให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดในกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญาและตามที่มีการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการนี้ของภาคีอนุสัญญา

(๓) ผู้ซึ่งกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญากำหนดให้เป็น “เจ้าพนักงาน” ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้มาตรการพิเศษบางประการตามที่กำหนดในหมวด ๒ ของอนุสัญญานี้ “เจ้าพนักงาน” อาจหมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือจัดให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดในกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญาและตามที่มีการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการนี้ของภาคีอนุสัญญา

๒. ความผิดเกี่ยวกับศพ

๑) ประเทศเยอรมนี กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวด ๑๑ ว่าด้วยอาชญากรรมเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาแห่งชีวิต (crimes which relate to religion and philosophy) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกล่าวถึงการรบกวนความสงบสุขของผู้ตายและความเสียหายในเชิงการดูหมิ่นศพ รวมถึงการนำศพไปโดยปราศจากอำนาจหรือรบกวนสถานที่ฝังศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ

๒) ประเทศอังกฤษ มีกฎหมาย Sexual Offences Act 2003 กำหนดความผิดที่กระทำต่อศพไว้ในหมวดความผิดเกี่ยวกับเพศ โดยกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวดความผิดอื่นๆ อันมีลักษณะความผิดไม่ร้ายแรง

๓) ประเทศอิตาลี ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวด ๑ ว่าด้วยอาชญากรรมอันเป็นปรปักษ์ต่อความรู้สึกทางศาสนา หมวด ๒ ว่าด้วยอาชญากรรมอันเป็นปรปักษ์ต่อคนตาย มาตรา ๔๐๗ บัญญัติถึงการละเมิดต่อสถานที่ฝังศพ มาตรา ๔๐๘ บัญญัติถึงการลบหลู่สุสานหรือสถานที่ฝังศพ มาตรา ๔๐๙ บัญญัติถึงการรบกวนพิธีศพ มาตรา ๔๑๐ บัญญัติถึงการลบหลู่ศพหรือเจ้าของศพ กระทำให้ศพเสียโฉม ฉีกขาด กระทำทารุณ โหดร้ายหรือหยาบโหล่นต่อศพ มาตรา ๔๑๑ บัญญัติถึงการทำลาย กำจัด หรือเคลื่อนย้ายศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพหรือเจ้าของศพ หรือทำให้เจ้าของศพกระจัดกระจาย ถ้าเป็นการกระทำในสุสานหรือสถานที่ฝังศพหรือดูแลศพต้องระวางโทษหนักขึ้น มาตรา ๔๑๒ บัญญัติถึงการปิดบังหรืออำพรางศพ มาตรา ๔๑๓ บัญญัติถึงการใช้ศพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตัดศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพ หรือใช้ศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพโดยวัตถุประสงค์ทางกฎหมายหรือการสอนโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

๓. ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม

กฎหมายต่างประเทศว่าด้วยการคุกคามทางเพศโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization) เคยสำรวจกฎหมายว่าด้วยการคุกคามทางเพศ (sexual harassment law) ของประเทศอุตสาหกรรมจำนวน ๒๓ ประเทศทั่วโลก ในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ปรากฏผลสำรวจว่าประเทศต่างๆ มีกฎหมายที่บังคับใช้กับการคุกคามทางเพศใน ๔ ลักษณะ คือ

(๑) มีการกำหนดเรื่องการคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายเฉพาะ เช่น กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองการเลือกปฏิบัติ หรือกฎหมายคุ้มครองสิทธิพลเมืองหรือสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา เดนมาร์ก ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ สวีเดน อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

(๒) กำหนดการคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายแรงงาน ในลักษณะที่ถือว่าการที่ถูกจ้างลาออกเพราะต้องการหนีจากการคุกคามทางเพศหรือเพราะไม่ยอมรับการคุกคามทางเพศเป็นการเลิกจ้างโดยมิชอบ (wrongful termination) ได้แก่ ประเทศอุตสาหกรรมส่วนใหญ่

(๓) บังคับใช้กฎหมายละเมิด (tort law) กับการคุกคามทางเพศ ซึ่งศาลสั่งให้มีการเยียวยาความเสียหายและส่วนใหญ่เป็นค่าเสียหายที่เป็นเงิน ได้แก่ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

(๔) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายอาญา ได้แก่ ฝรั่งเศส เพียงประเทศเดียวซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

๑) ประเทศสหรัฐอเมริกา มี the Civil Rights Act of ๑๙๖๔ Title VII (42 U.S.C. ๑๙๘๑) บัญญัติให้การคุกคามทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติทางเพศ และถือเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (unlawful employment practices) เนื่องจากกฎหมายกำหนดห้าม นายจ้าง องค์กรแรงงาน สำนักจัดหางาน เลือกปฏิบัติทางเพศต่อบุคคลอื่นเกี่ยวกับการจ้างงาน โดยผู้ถูกระงับสามารถร้องเรียนไปยัง Equal Employment Opportunity Commission ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้เพื่อให้สอบสวนและสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดได้

นอกจากนั้น ยังมี Tort Law บัญญัติให้ผู้ถูกระงับฟ้องศาลชื้อหาละเมิดและเรียกร้องค่าเสียหายได้

๒) ประเทศฝรั่งเศส บัญญัติความผิดฐานคุกคามทางเพศไว้ในมาตรา ๒๒๒ - ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มีสาระสำคัญคือ เป็นการคุกคามบุคคลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์อันมีลักษณะทางเพศจะต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปี และปรับหนึ่งหมื่นห้าพันยูโร

มาตรา ๒๒๒-๓๓๓-๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส กำหนดความผิดฐาน moral harassment อันเป็นการรบกวนบุคคลในลักษณะของการกระทำซ้ำๆ ทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งกระทบต่อสิทธิของบุคคล โดยอาจเกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายหรือจิตใจหรือเกี่ยวกับอาชีพ

๓) ประเทศอังกฤษ มีกฎหมายเฉพาะคือ Sex Discrimination Act บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ

ภาคผนวก

- : ประมวลกฎหมายอาญา (เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่มีการแก้ไข)
- : หนังสือสำนักนายกรัฐมนตรี
ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๙๙๘๓ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๗
เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๙ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- : ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ
และความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ
ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

ประมวลกฎหมายอาญา

ภาค ๑
บทบัญญัติทั่วไป

ลักษณะ ๑
บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดทั่วไป

หมวด ๑
บทนิยาม

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

(๑) “โดยทุจริต” หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

(๒) “ทางสาธารณะ” หมายความว่า ทางบกหรือทางน้ำสำหรับประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางรถไฟและทางรถรางที่มีรถเดิน สำหรับประชาชนโดยสารด้วย

(๓) “สาธารณสถาน” หมายความว่า สถานที่ใด ๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้

(๔) “เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม

(๕) “อาวุธ” หมายความว่า สิ่งซึ่งไม่เป็นอาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ

(๖) “ใช้กำลังประทุษร้าย” หมายความว่า ทำการประทุษร้ายแก่กายหรือจิตใจของบุคคล ไม่ว่าจะทำด้วยใช้แรงกายภาพหรือด้วยวิธีอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการกระทำใด ๆ ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ ไม่ว่าจะโดยโซ่ยาทำให้มีเมมา สะกดจิต หรือใช้วิธีอื่นใดอันคล้ายคลึงกัน

(๗) “เอกสาร” หมายความว่า กระดาษหรือวัตถุอื่นใดซึ่งได้ทำให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข ผัง หรือแผนแบบอย่างอื่น จะเป็นโดยวิธีพิมพ์ ถ่ายภาพ หรือวิธีอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งความหมายนั้น

(๘) “เอกสารราชการ” หมายความว่า เอกสารซึ่งเจ้าพนักงานได้ทำขึ้นหรือรับรองในหน้าที่ และให้หมายความรวมถึงสำเนาเอกสารนั้น ๆ ที่เจ้าพนักงานได้รับรองในหน้าที่ด้วย

(๙) “เอกสารสิทธิ” หมายความว่า เอกสารที่เป็นหลักฐานแห่งการก่อ เปลี่ยนแปลง

โอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ

(๑๐) “ลายมือชื่อ” หมายความว่า ความรวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและเครื่องหมายซึ่งบุคคลลงไว้ แทนลายมือชื่อของตน

(๑๑) “กลางคืน” หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น

(๑๒) “คุมขัง” หมายความว่า คุมตัว ควบคุม ขัง กักขังหรือจำคุก

(๑๓) “ค่าไถ่” หมายความว่า ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่เรียกเอา หรือให้เพื่อ แลกเปลี่ยนเสรีภาพของผู้ถูกเอาตัวไป ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวหรือผู้ถูกกักขัง

(๑๔)^๕ “บัตรอิเล็กทรอนิกส์” หมายความว่า

(ก) เอกสารหรือวัตถุอื่นใดไม่ว่าจะมีรูปลักษณะใดที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิ ใช้ ซึ่งจะระบุชื่อหรือไม่ก็ตาม โดยบันทึกข้อมูลหรือรหัสไว้ด้วยการประยุกต์ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ไฟฟ้า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า หรือวิธีอื่นใดในลักษณะคล้ายกัน ซึ่งรวมถึงการประยุกต์ใช้วิธีการทางแสง หรือวิธีการทางแม่เหล็กให้ปรากฏความหมายด้วยตัวอักษร ตัวเลข รหัส หมายเลขบัตร หรือสัญลักษณ์อื่นใด ทั้งที่สามารถมองเห็นและมองไม่เห็นด้วยตาเปล่า

(ข) ข้อมูล รหัส หมายเลขบัญชี หมายเลขชุดทางอิเล็กทรอนิกส์หรือเครื่องมือ ทางตัวเลขใด ๆ ที่ผู้ออกได้ออกให้แก่ผู้มีสิทธิใช้ โดยมีได้มีการออกเอกสารหรือวัตถุอื่นใดให้ แต่มี วิธีการใช้ในทำนองเดียวกับ (ก) หรือ

(ค) สิ่งอื่นใดที่ใช้ประกอบกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของ

(๑๕)^๖ “หนังสือเดินทาง” หมายความว่า เอกสารสำคัญประจำตัวไม่ว่าจะมี รูปลักษณะใดที่รัฐบาลไทย รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศออกให้แก่บุคคลใด เพื่อ ใช้แสดงตนในการเดินทางระหว่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง และแบบหนังสือเดินทางที่ยังไม่ได้กรอกข้อความเกี่ยวกับผู้ถือหนังสือเดินทางด้วย

หมวด ๒

การใช้กฎหมายอาญา

มาตรา ๒ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ ในขณะกระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้น ต้องเป็นโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

ถ้าตามบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลัง การกระทำเช่นนั้นไม่เป็น ความผิดต่อไป ให้ผู้ที่ได้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด และถ้าได้มีคำพิพากษาถึง ที่สุดให้ลงโทษแล้ว ก็ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิดนั้น ถ้ารับโทษอยู่ก็ให้ การลงโทษนั้นสิ้นสุดลง

^๕ มาตรา ๑ (๑๔) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๗

^๖ มาตรา ๑ (๑๕) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๑๐๑ การบังคับตามคำสั่งของศาลตามความในมาตรา ๔๖ หรือการร้องขอให้ศาลสั่งให้ใช้เงินเมื่อผู้ทำทัณฑ์บนประพฤติผิดทัณฑ์บนตามความในมาตรา ๔๗ นั้น ถ้ามิได้บังคับหรือร้องขอภายในกำหนดสองปีนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง หรือนับแต่วันที่ผู้ทำทัณฑ์บนประพฤติผิดทัณฑ์บน จะบังคับหรือร้องขอมิได้

ลักษณะ ๒

บทบัญญัติที่ใช้แก่ความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๐๒ ความผิดลหุโทษ คือความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามานี้ด้วยกัน

มาตรา ๑๐๓ บทบัญญัติในลักษณะ ๑ ให้ใช้ในกรณีแห่งความผิดลหุโทษด้วย เว้นแต่ที่บัญญัติไว้ในสามมาตราต่อไปนี้

มาตรา ๑๐๔ การกระทำความผิดลหุโทษตามประมวลกฎหมายนี้ แม้กระทำได้โดยไม่มีเจตนาก็เป็นความผิด เว้นแต่ตามบทบัญญัติความผิดนั้นจะมีความบัญญัติให้เห็นเป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดพยายามกระทำความผิดลหุโทษ ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

มาตรา ๑๐๖ ผู้สนับสนุนในความผิดลหุโทษไม่ต้องรับโทษ

ภาค ๒

ความผิด

ลักษณะ ๑

ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

หมวด ๑

ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท

และผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

มาตรา ๑๐๗ ผู้ใดปลงพระชนม์พระมหากษัตริย์ ต้องระวางโทษประหารชีวิต ผู้ใดพยายามกระทำการเช่นนั้น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน

(๔)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๖๑ ความผิดตามมาตรา ๓๕๘ และมาตรา ๓๕๙ เป็นความผิดอันยอมความได้

หมวด ๘

ความผิดฐานบุกรุก

มาตรา ๓๖๒ ผู้ใดเข้าไปในอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่น เพื่อถือการครอบครองอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการครอบครองอสังหาริมทรัพย์ของเขาโดยปกติสุข ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๓ ผู้ใดเพื่อถือเอาอสังหาริมทรัพย์ของผู้อื่นเป็นของตนหรือของบุคคลที่สาม ยักยอกหรือทำลายเครื่องหมายเขตแห่งอสังหาริมทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๔ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร เข้าไปหรือซ่อนตัวอยู่ในเคหสถาน อาคาร เก็บรักษาทรัพย์สินหรือสำนักงานในความครอบครองของผู้อื่น หรือไม่ยอมออกไปจากสถานที่เช่นนั้น เมื่อผู้มีสิทธิที่จะห้ามมิให้เข้าไปได้ไล่ให้ออก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๕ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๓ หรือมาตรา ๓๖๔ ได้กระทำ

(๑) โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือขู่เข็ญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย

(๒) โดยมีอาวุธหรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ

(๓) ในเวลากลางคืน

ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖ ความผิดในหมวดนี้ นอกจากความผิดตามมาตรา ๓๖๕ เป็นความผิดอันยอมความได้

ภาค ๓

ลหุโทษ

มาตรา ๓๖๗ ผู้ใดเมื่อเจ้าพนักงานถามชื่อหรือที่อยู่ เพื่อปฏิบัติการตามกฎหมายไม่ยอมบอก หรือแกล้งบอกชื่อหรือที่อยู่อันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๖๘ ผู้ใดทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งสั่งการตามอำนาจที่มีกฎหมายให้ไว้ ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้นโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการสั่งเช่นนั้น เป็นคำสั่งให้ช่วยทำกิจการในหน้าที่ของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้สั่งให้ช่วยได้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๙ ผู้ใดกระทำความผิดประการใด ๆ ให้ประกาศ ภาพโฆษณา หรือเอกสารใด ที่เจ้าพนักงานผู้กระทำการตามหน้าที่ปิดหรือแสดงไว้ หรือสั่งให้ปิด หรือแสดงไว้ หลุดฉีกหรือรั่ว ประโยชน์ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๐ ผู้ใดส่งเสียง ทำให้เกิดเสียงหรือกระทำความอื้ออึง โดยไม่มีเหตุอันสมควร จนทำให้ประชาชนตกใจหรือเดือดร้อน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา ๓๗๑ ผู้ใดพาอาวุธไปในเมือง หมู่บ้านหรือทางสาธารณะโดยเปิดเผยหรือโดยไม่มีเหตุสมควร หรือพาไปในชุมนุมชนที่ได้จัดให้มีขึ้นเพื่อนมัสการ การรื่นเริงหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาทและให้ศาลมีอำนาจสั่งให้ริบอาวุธนั้น

มาตรา ๓๗๒ ผู้ใดทะเลาะกันอย่างอื้ออึงในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน หรือกระทำให้โดยประการอื่นใดให้เสียความสงบเรียบร้อยในทางสาธารณะหรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๓ ผู้ใดควบคุมดูแลบุคคลลึกลับจรีต ปล่อยปลະละเลยให้บุคคลลึกลับจรีตนั้น ออกเที่ยวไปโดยลำพัง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๔ ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิตซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่นแต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๕ ผู้ใดทำให้รางระบายน้ำ ร่องน้ำหรือท่อระบายของโสโครก อันเป็นสิ่งสาธารณะเกิดขัดข้องหรือไม่สะดวก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๗๖ ผู้ใดยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช่เหตุ ในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๗ ผู้ใดควบคุมสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย ปล่อยปลະละเลยให้สัตว์นั้นเที่ยวไป โดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน

หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๗๘ ผู้ใดเสพยาหรือของเมาอย่างอื่น จนเป็นเหตุให้ตนเมา ประพฤติ วุ่นวายหรือครองสติไม่ได้ขณะอยู่ในถนนสาธารณะ หรือสาธารณสถาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้า ร้อยบาท

มาตรา ๓๗๙ ผู้ใดชักหรือแสดงอาวุธในการวิวาทต่อสู้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๐ ผู้ใดทำให้เกิดปฏิกุลแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมีไว้สำหรับ ประชาชนใช้สอย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้ง ปรับ

มาตรา ๓๘๑ ผู้ใดกระทำการทารุณต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับทุกขเวทนาอัน ไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๒ ผู้ใดใช้ให้สัตว์ทำงานจนเกินสมควรหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร เพราะเหตุที่สัตว์นั้นป่วยเจ็บ ขราหรืออ่อนอายุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๓ ผู้ใดเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือสาธารณภัยอื่น และเจ้าพนักงานเรียกให้ ช่วยระงับ ถ้าผู้นั้นสามารถช่วยได้แต่ไม่ช่วย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน หนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๔ ผู้ใดแกล้งบอกเล่าความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่น ตกใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๘๕ ผู้ใดโดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมายกีดขวางทางสาธารณะ จนอาจเป็นอุปสรรคต่อความปลอดภัยหรือความสะดวกในการจราจร โดยวาง หรือทอดทิ้งสิ่งของ หรือโดยกระทำด้วยประการอื่นใด ถ้าการกระทำนั้นเป็นการกระทำโดยไม่จำเป็น ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๘๖ ผู้ใดขุดหลุมหรือราง หรือปลูกปักหรือวางสิ่งของเกะกะไว้ในทาง สาธารณะ โดยไม่ได้รับอนุญาตอันชอบด้วยกฎหมาย หรือทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย แต่ละเลยไม่ แสดงสัญญาณตามสมควร เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๘๗ ผู้ใดแขวน ติดตั้งหรือวางสิ่งใดไว้โดยประการที่น่าจะตกหรือพังลง ซึ่ง จะเป็นเหตุอันตราย เปราะเปื้อนหรือเสื่อมร่อนแก่ผู้สัญจรในทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน

ห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๘๘ ผู้ใดกระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล โดยเปลือยหรือเปิดเผยร่างกาย หรือกระทำการลามกอย่างอื่น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๘๙ ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ของแข็งตกลง ณ ที่ใด ๆ โดยประการที่น่าจะเป็นอันตรายหรือเดือดร้อนรำคาญแก่บุคคล หรือเป็นอันตรายแก่ทรัพย์สิน หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ของโสโครกเประอะเปื้อนหรือน่าจะเประอะเปื้อน ตัวบุคคล หรือทรัพย์สิน หรือแกล้งทำให้ของโสโครกเป็นที่เดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๐ ผู้ใดกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๑ ผู้ใดใช้กำลังทำร้ายผู้อื่น โดยไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๒ ผู้ใดทำให้ผู้อื่นเกิดความกลัว หรือความตกใจ โดยการขู่เข็ญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๓^{๒๕} ผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๔ ผู้ใดไล่ ต้อน หรือทำให้สัตว์ใด ๆ เข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๙๕ ผู้ใดควบคุมสัตว์ใด ๆ ปล่อยปละละเลยให้สัตว์นั้นเข้าในสวน ไร่ หรือนาของผู้อื่นที่ได้แต่งดินไว้ เพาะพันธุ์ไว้ หรือมีพืชพันธุ์หรือผลิตผลอยู่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๙๖ ผู้ใดทิ้งซากสัตว์ซึ่งอาจเน่าเหม็น ในหรือริมทางสาธารณะ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา ๓๙๗ ผู้ใดในที่สาธารณสถานหรือต่อหน้าธารกำนัล กระทำด้วยประการใด

^{๒๕} มาตรา ๓๙๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙

ๆ อันเป็นการรังแกหรือข่มเหงผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๔๘^{๑๒๖} ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทารุณต่อเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปี คนป่วยเจ็บหรือคนชรา ซึ่งต้องพึ่งผู้นั้นในการดำรงชีพหรือการอื่นใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^{๑๒๖} มาตรา ๓๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๙๙๗๙๓

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ ๖๘๐๘
วันที่ ๒๑ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๕.๑๕ น.

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๖ ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๙ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๙ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดความผิดเกี่ยวกับเพศ)

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดนิยามคำว่า "เจ้าพนักงาน")

๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลง
สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๐ พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

๕. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ พ.ศ.

๖. ร่างพระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ.

๗. ร่างพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ.

๘. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. และ

๙. ร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จำนวน ๙ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จำนวน ๙ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)

นายกรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (อภิสรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๖๓๗/๕๗ วันที่ ๒๑ ต.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๖.๒๒ น. ส่ง อภิสรา, พรหม
สำนักการประชุม

กลุ่มงานนิติ
รับที่ ๒๕๕๗(๒) / ๒๕๕๗
วันที่ ๒๑ / ๑๐ / ๕๗
เวลา ๑๖.๓๑ น.
สำนักการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” (เพิ่มมาตรา ๑ (๑๖))

(๒) ปรับปรุงความหมายของความผิดลหุโทษ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

(๓) กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (เพิ่มลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ

มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

(๔) แก้ไขอัตราโทษปรับของความผิดลหุโทษในภาค ๓ ลหุโทษ โดยเพิ่ม
อัตราโทษปรับขึ้นเป็นสิบเท่าของอัตราเดิม (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓
มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙
มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖
มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓
มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ มาตรา ๓๙๖ และมาตรา ๓๙๘)

(๕) แก้ไขลักษณะและอัตราโทษของความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗)

เหตุผล

โดยที่ในการพิจารณาคดีในปัจจุบันมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำว่า
“เจ้าพนักงาน” สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน นอกจากนี้
ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ ได้แก่ การกระทำชำเราศพ
การกระทำอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพเสียหาย และการดูหมิ่นเหยียดหยามศพอันเป็น
การละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียง สมควรให้มีบทบัญญัติความผิด
ดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอัน
เป็นการรังแก ช่มเหิง หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะสถาน
หรือต่อหน้าธารกำนัล ซึ่งยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำ
อันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ และการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำมีอำนาจ

(๑๑)

เหนือผู้ถูกระทำ สมควรกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดเพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคล
ในความเป็นอยู่ส่วนตัวด้วย อีกทั้งอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษยังไม่สอดคล้องกับ
สภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์
ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ
มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด
แห่งประมวลกฎหมายอาญา

“ลักษณะ ๑๓
ความผิดเกี่ยวกับศพ

มาตรา ๓๖๖/๑ ผู้ใดกระทำชำเราศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี
หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การกระทำชำเราตาวรรคหนึ่ง หมายความว่า การกระทำเพื่อสนองความใคร่ของผู้กระทำ
ผู้กระทำให้โดยการใช้อวัยวะเพศของผู้กระทำกระทำกับอวัยวะเพศ ทวารหนัก หรือช่องปากของศพ
หรือการใช้สิ่งอื่นใดกระทำกับอวัยวะเพศหรือทวารหนักของศพ

มาตรา ๓๖๖/๒ ผู้ใดกระทำอนาจารแก่ศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี
หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖/๓ ผู้ใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย
ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖๖/๔ ผู้ใดกระทำด้วยประการใดๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง
มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕
มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒
มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙
มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ และมาตรา ๓๙๖ แห่งประมวล
กฎหมายอาญา และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๖๗ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่ง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกิน
ห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๘ วรรคสอง ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับ
ไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๖๙ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๗๐ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท”

มาตรา ๓๗๑ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท และให้ศาลมีอำนาจ
สั่งให้ริบอาชุณณ์”

มาตรา ๓๙๔ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๓๙๕ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๓๙๖ ... “ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๙๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕๑ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๙๓ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙๗ ผู้ใดกระทำความผิดประการใดๆ ต่อผู้อื่น อันเป็นการรังแก ข่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำในที่สาธารณะสถาน หรือต่อหน้าธารกำนัล หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคสองเป็นการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความผิดมีอำนาจเหนือผู้ถูกกระทำ อันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกอัตราโทษในมาตรา ๓๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๐ และให้ใช้อัตราโทษต่อไปนี้แทน

มาตรา ๓๙๘ ... “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม
และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา ๔ ส่วน ได้แก่ (๑) บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” (๒) ความผิดเกี่ยวกับศพ (๓) ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และ (๔) แก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ โดยมีเหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ ดังนี้

(๑) บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน”

โดยที่ปัจจุบันมีข้อโต้แย้งอย่างมากเกี่ยวกับความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในการพิจารณาคดี สมควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ไว้ให้ชัดเจน เพื่อลดข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของคำถ้อยดังกล่าว จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา โดยเพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” เป็นมาตรา ๑ (๑๖) แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๒) ความผิดเกี่ยวกับศพ

เพื่อเป็นการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ ชื่อเสียงตลอดจนความเป็นอยู่ส่วนตัว แต่ประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพอันเป็นการละเมิดต่อสิทธิของบุคคลในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงหลายประการ ได้แก่ การกระทำชำเราศพ การกระทำอนาจารแก่ศพ การกระทำให้ศพเสียหายและการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ สมควรให้มีบทบัญญัติความผิดดังกล่าว โดยเพิ่มบทบัญญัติความผิดเป็นลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(๓) ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม

เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิความเป็นอยู่ส่วนตัวของบุคคลไว้ แต่ปัจจุบัน มาตรา ๓๙๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติเฉพาะกรณีกระทำการอันเป็นการรังแก ช่มเหง หรือ กระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล กรณี ดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมการกระทำในที่รโหฐาน การคุกคาม การกระทำความอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะ ล่วงเกินทางเพศและการกระทำโดยอาศัยเหตุที่ผู้กระทำความมีอำนาจเหนือผู้ถูกระทำความเนื่องจาก ความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่น สมควรกำหนดให้ การกระทำความดังกล่าวเป็นความผิด เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในความเป็นอยู่ส่วนตัวด้วย

(๔) ความผิดลหุโทษ

เนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ ยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติ ดังกล่าวให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน โดยการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒ และแก้ไข อัตราโทษปรับในมาตรา ๓๖๗ มาตรา ๓๖๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาตรา ๓๖๙ มาตรา ๓๗๐ มาตรา ๓๗๑ มาตรา ๓๗๒ มาตรา ๓๗๓ มาตรา ๓๗๔ มาตรา ๓๗๕ มาตรา ๓๗๖ มาตรา ๓๗๗ มาตรา ๓๗๘ มาตรา ๓๗๙ มาตรา ๓๘๐ มาตรา ๓๘๑ มาตรา ๓๘๒ มาตรา ๓๘๓ มาตรา ๓๘๔ มาตรา ๓๘๕ มาตรา ๓๘๖ มาตรา ๓๘๗ มาตรา ๓๘๘ มาตรา ๓๘๙ มาตรา ๓๙๐ มาตรา ๓๙๑ มาตรา ๓๙๒ มาตรา ๓๙๓ มาตรา ๓๙๔ มาตรา ๓๙๕ มาตรา ๓๙๖ และมาตรา ๓๙๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ความผิดเกี่ยวกับศพ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม และแก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ) มีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ เพิ่มบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” เพื่อกำหนดความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากปัจจุบันประมวลกฎหมายอาญายังมิได้กำหนด บทนิยามเพื่อให้ความหมายของถ้อยคำดังกล่าวมีความชัดเจน จึงเกิดเป็นข้อโต้แย้งระหว่างคู่ความ ในคดีถึงการเป็นเจ้าพนักงาน ทำให้คดีเกิดความล่าช้า การกำหนดให้มีบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ย่อมจะลดข้อโต้แย้งดังกล่าวลงได้

แนวทางในการยกร่างบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” มีที่มาจากแนวคำพิพากษาของ ศาลฎีกาที่ ๗๐๐/๒๕๙๐ ที่วางหลักเป็นบรรทัดฐานว่า เจ้าพนักงาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งโดย ทางการของรัฐไทยให้ปฏิบัติราชการของรัฐไทย ประกอบกับคำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค ๒ ของศาสตราจารย์จิติ ติงศภักดิ์ สรุปลงได้ว่า เจ้าพนักงานมีหลักเกณฑ์สำคัญสองประการ คือ (๑) ต้องมีการแต่งตั้งตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเฉพาะกำหนดให้บุคคลนั้น ๆ เป็น

เจ้าพนักงาน หรือกฎหมายทั่วไป เช่น กฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการแผ่นดิน โดยกฎหมายนั้น ต้องระบุวิธีการแต่งตั้งไว้และได้แต่งตั้งอย่างถูกต้องตามที่กฎหมายระบุ และ (๒) ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการ คือราชการแผ่นดินที่มีกฎหมายกำหนดให้ปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นราชการทั่วไปตามกฎหมายทั่วไป เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ หรือการปฏิบัติราชการตามกฎหมายเฉพาะที่กำหนดให้เจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ซึ่งมีผลเป็นการบังคับประชาชนให้ต้องปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใด

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากตำแหน่งของเจ้าพนักงานต้องมีการแต่งตั้งตามกฎหมาย และมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายด้วย ผลของอำนาจหน้าที่นั้นจึงมีทั้งในทางคุ้มครองพนักงานเจ้าหน้าที่จากการถูกระงับการอันเป็นความผิด และในทางควบคุมพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ให้กระทำความผิด ซึ่งมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เป็นตัวอย่างของผลในทางควบคุม และด้วยสถานะความเป็นเจ้าพนักงานที่มีผลทั้งในทางคุ้มครองและควบคุมนี้เอง ความหมายของคำว่า “เจ้าพนักงาน” จึงควรตีความอย่างแคบและจำกัด ไม่ควรตีความอย่างกว้างเกินขอบเขต เพราะแทนที่จะเป็นคุณกลับเป็นโทษต่อทั้งเจ้าพนักงานและบุคคลทั่วไปได้

จากแนวคำพิพากษาของศาลฎีกาและคำอธิบายกฎหมายดังกล่าว จึงบัญญัติบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ให้หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงาน หรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ไว้ในร่างมาตรา ๑ (๑๖)

๒.๒ กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพ (ร่างมาตรา ๕ เพิ่มลักษณะ ๑๓ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด)

เนื่องจากประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบัน ยังมิได้บัญญัติการกระทำต่อศพ ในหลายประการเป็นความผิด ซึ่งการกระทำอันไม่บังควรต่อศพนั้นทำให้เกิดความเสียหายต่อสิทธิในครอบครัว เกียรติยศ และชื่อเสียงของญาติพี่น้องของผู้ตาย และกระทบต่อศีลธรรมอันดีของประชาชนด้วย จึงได้บัญญัติให้มีความผิดเกี่ยวกับศพโดยเพิ่มเป็นลักษณะความผิดเฉพาะ คือ ลักษณะ ๑๓ มาตรา ๓๖๖/๑ มาตรา ๓๖๖/๒ มาตรา ๓๖๖/๓ และมาตรา ๓๖๖/๔ ในภาค ๒ ความผิด โดยความผิดเกี่ยวกับศพที่เพิ่มขึ้นนี้มี ๔ ฐานความผิด ได้แก่

(๑) ความผิดฐานกระทำชำเราศพ ตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ บัญญัติให้การกระทำชำเราศพเป็นความผิด มีอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งอัตราโทษนี้ลดหลั่นลงมาจากความผิดฐานกระทำชำเราผู้อื่นตามมาตรา ๒๗๖ ซึ่งมีโทษจำคุกตั้งแต่สี่ถึงยี่สิบปี และปรับตั้งแต่แปดพันถึงสี่หมื่นบาท

ลักษณะของการกระทำชำเราตามมาตรานี้ ได้ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา ๓๖๖/๑ วรรคสอง โดยนำเรื่อง “การกระทำชำเราบุคคล” ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง

แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ มากำหนดให้ใช้กับกรณีกระทำแก่ศพด้วย เพื่อให้หลักการ “การกระทำชำเรา” ระหว่างบุคคลกับศพเป็นไปโดยสอดคล้องกันและไม่ให้เกิดปัญหาในการตีความ อย่างไรก็ตาม การกระทำชำเราศพและการกระทำอนาจารแก่ศพเป็นการกระทำกับสิ่งไม่มีชีวิต ซึ่งแตกต่างจากการกระทำกับบุคคล จึงได้แยกบทบัญญัติให้เห็นอย่างชัดเจน กล่าวคือ แม้การกระทำชำเราจะมีลักษณะของการกระทำในทำนองเดียวกัน แต่ก็ได้กำหนดบทนิยามการกระทำชำเราศพไว้ต่างหากในร่างมาตรา ๓๖๖/๑ วรรคสอง มิได้อนุโลมใช้บทนิยามการกระทำชำเราบุคคลตามมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง ถ้าหากในภายหลังปรากฏว่า การกำหนดบทนิยามคำว่า “การกระทำชำเรา” ตามกฎหมาย ทั้งในมาตรา ๒๗๖ วรรคสอง และร่างมาตรา ๓๖๖/๑ วรรคสอง ทำให้ความหมายของถ้อยคำผิดแผกแตกต่างไปจากความหมายที่ควรจะเป็นตามธรรมชาติหรือที่สังคมยอมรับมาเป็นเวลานาน และส่งผลกระทบต่อระบบกฎหมายหรือการบังคับใช้กฎหมาย ก็เป็นเรื่องที่จะต้องเสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงต่อไป นอกจากนี้ ในการตีความกฎหมาย คำใดที่กฎหมายบัญญัติบทนิยามไว้ย่อมเป็นคำที่มีความหมายพิเศษ จึงต้องถือความหมายตามบทนิยาม และไม่ใช้ความหมายธรรมดาตามพจนานุกรม

อัตราโทษสำหรับความผิดฐานนี้ ได้บัญญัติโดยเทียบเคียงกับอัตราโทษสำหรับความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเราตามมาตรา ๒๗๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากการกระทำแก่ศพจึงกำหนดอัตราโทษให้ลดหลั่นลงมา และการกำหนดอัตราโทษจำคุกต่ออัตราโทษปรับตามร่างพระราชบัญญัตินี้จะใช้อัตราโทษจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองหมื่นบาท ซึ่งเป็นการกำหนดอัตราโทษให้สอดคล้องกับกฎหมายเฉพาะที่มีการปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษ จากเดิมที่ใช้อัตราโทษจำคุกหนึ่งปีต่อโทษปรับสองพันบาท ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงประมวลกฎหมายอาญา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาเพื่อปรับปรุงอัตราโทษปรับตามอัตราโทษใหม่นี้ให้สอดคล้องกันทั้งประมวลกฎหมายและเสนอไปยังกระทรวงยุติธรรมด้วยแล้ว (เรื่องเสร็จที่ ๒๗๑-๒๗๒/๒๕๕๐)

ในต่างประเทศ ประเทศเยอรมนี ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมีบทบัญญัติความผิดฐานรบกวนความสงบสุขของผู้ตาย (disturb the peace of the death) กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินสามปี และในประเทศอังกฤษ กฎหมาย Sexual Offences Act 2003 มีบทบัญญัติความผิดฐานล่วงล้ำร่างกายศพ (sexual penetration of a corpse) บัญญัติถึงการล่วงล้ำร่างกายศพ กำหนดอัตราโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน

(๒) ความผิดฐานกระทำอนาจารแก่ศพ ตามร่างมาตรา ๓๖๖/๒ บัญญัติให้การกระทำอนาจารแก่ศพเป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท

หรือทั้งจำทั้งปรับ อัตรโทษนี้ได้บัญญัติโดยเทียบเคียงกับอัตราโทษสำหรับความผิดฐานกระทำอนาจารตามมาตรา ๒๗๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่เนื่องจากการกระทำแก่ศพจึงบัญญัติอัตราโทษให้ลดหลั่นลงมา สำหรับลักษณะของการกระทำอนาจารนั้นก็เหมือนกับการกระทำอนาจารแก่บุคคลอื่น ซึ่งศาลฎีกาได้วางแนวคำวินิจฉัยไว้ว่าเป็นการกระทำที่ไม่สมควรในทางเพศ เช่น กอด จูบ ลูบ คลำ หรือแตะเนื้อต้องตัวร่างกาย (คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๔๐๒๔/๒๕๓๔ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๓๙๕๓/๒๕๓๙ และคำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๕๖๙๔/๒๕๔๑)

การบัญญัติให้การกระทำอนาจารแก่ศพเป็นความผิดนี้ สามารถเทียบเคียงได้กับความผิดฐานรบกวนความสงบสุขของผู้ตาย (disturb the peace of the death) ในประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน และความผิดฐานล่วงล้ำร่างกายศพ (sexual penetration of a corpse) ซึ่งบัญญัติถึงการล่วงล้ำร่างกายศพโดยไม่จำกัดเฉพาะการล่วงล้ำอวัยวะเพศเท่านั้น ตามกฎหมาย Sexual Offences Act 2003 ของประเทศอังกฤษ ได้เช่นกัน

(๓) ความผิดฐานทำให้ศพเสียหาย ตามร่างมาตรา ๓๖๖/๓ บัญญัติให้การกระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทำให้เสียหาย เคลื่อนย้าย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่า หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งศพ ส่วนของศพ อัฐิ หรือเถ้าของศพ เป็นความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะของการกระทำต่อศพอันเป็นความผิดฐานทำให้ศพเสียหายนั้น จะคล้ายกับความผิดฐานทำให้เสียชีวิตตามมาตรา ๓๕๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เช่น การตัดอวัยวะหรือส่วนของศพไปขาย การแขวนคอศพ ทบตีศพ แต่มีข้อแตกต่างที่เพิ่มขึ้นจากความผิดฐานทำให้เสียชีวิตตามมาตรา ๓๕๘ คือต้องมีพฤติการณ์ประกอบการกระทำที่ต้องกระทำโดยไม่มีเหตุอันสมควร หากเป็นการกระทำโดยมีเหตุอันสมควรแล้วจะไม่เป็นความผิด เช่น การที่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมกระทำการชันสูตรพลิกศพ การเคลื่อนย้ายศพเพื่อการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา หรือการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรการกุศลเมื่อมีเหตุการณ์ที่มีผู้เสียชีวิต

นอกจากนั้น ร่างมาตรา ๓๖๖/๓ ยังได้กำหนดให้การเคลื่อนย้ายศพโดยไม่มีเหตุอันสมควรเป็นความผิด เพื่อป้องกันการเคลื่อนย้ายศพโดยไม่มีเหตุอันสมควร เช่น การนำศพไปแห่ประจาน หรือการขุดหลุมฝังศพเพื่อเอาทรัพย์สินที่ฝังรวมอยู่กับศพ ซึ่งการเคลื่อนย้ายนารูปแบบการยกร่างมาจากมาตรา ๔๑๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญาอัตราโทษที่บัญญัติว่า ผู้ใดทำลาย กำจัด หรือเคลื่อนย้ายศพหรือส่วนของศพหรือทำให้เถ้าของศพกระจัดกระจาย ต้องได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี โดยการเคลื่อนย้ายศพซึ่งเป็นความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๐/๓ นี้ ต่างกับการเคลื่อนย้ายศพตามมาตรา ๑๙๙ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เพราะการเคลื่อนย้ายศพซึ่งเป็นความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๖/๓ ไม่ต้องการเจตนาพิเศษเพื่อปิดบังการเกิด การตาย หรือเหตุแห่งการตายเหมือนกับมาตรา ๑๙๙ ดังกล่าว

อัตราโทษสำหรับความผิดฐานนี้ ได้บัญญัติโดยเทียบเคียงกับอัตราโทษสำหรับความผิดฐานทำให้เสียชีวิตตามมาตรา ๓๕๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ในต่างประเทศ บทบัญญัติลักษณะนี้คล้ายกับประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี การลบลู่ศพมีอัตราโทษจำคุกหนึ่งปีถึงสามปี การทำให้ศพเสียโฉม ฉีกขาด กระทำโหดร้ายทารุณ หรือลามกหยาบโลนต่อศพ มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงหกปี การทำลาย กำจัดหรือเคลื่อนย้าย ศพหรือส่วนของศพ มีอัตราโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงเจ็ดปี และหากเป็นการทำให้เจ้าของศพ กระจัดกระจาย หรือกระทำในสุสานหรือสถานที่ฝังศพ สถานที่เก็บศพหรือดูแลศพต้องรับโทษเพิ่มขึ้น โดยความผิดเหล่านี้ไม่ใช่ความผิดอันยอมความได้และถือเป็นอาชญากรรมอันเป็นปรีกษ์ ต่อความรู้สึกทางศาสนาและการเคารพคนตาย

การกระทำความผิดตามร่างมาตรา ๓๖๖/๓ นอกจากจะกระทำต่อศพแล้วยังรวมถึงการกระทำต่ออัฐิและเจ้าของศพด้วย “อัฐิ” ตามพจนานุกรมของราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง กระดูกคนที่เผาแล้ว ดังนั้น จึงไม่รวมถึงกระดูกของสัตว์ ส่วน “เจ้าของศพ” คือ สิ่งที่เป็นผงละเอียดของศพที่เหลือจากไฟเผาจนมอดแล้ว ซึ่งทั้งอัฐิและเจ้าของศพถือเป็นส่วนหนึ่งของศพได้ แต่กฎหมายต้องการบัญญัติไว้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สำหรับการกระทำต่อสุสานหรือสถานที่ฝังศพนั้น เป็นความผิดฐานทำให้เสียหายตามมาตรา ๓๕๘ อยู่แล้ว ร่างมาตรา ๓๖๖/๓ จึงไม่บัญญัติถึงการกระทำต่อสุสานหรือสถานที่ฝังศพอีก

(๔) ความผิดฐานดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ตามร่างมาตรา ๓๖๖/๔ บัญญัติให้การกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ลักษณะของการดูหมิ่นเหยียดหยามศพตามมาตรานี้ เป็นการกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามศพ การดูหมิ่นเหยียดหยามศพจึงมีความหมายกว้างไม่ว่าจะกระทำการดูหมิ่นเหยียดหยามด้วยวาจาหรือการแสดงกริยาอาการเหยียดหยามศพด้วยประการใด ๆ เช่น การด่าทอศพ การปัสสาวะรดศพ นอกจากนั้น มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๕๐๙/๒๕๑๑ วินิจฉัยว่า ดูหมิ่นเป็นการเหยียดหยาม ทำให้อับอายขายหน้า ลดคุณค่า ดูถูกเหยียดหยามต่อผู้ถูกดูหมิ่น อาจเป็นคำด่า หยาบคาย ไม่สุภาพ หรือทำด้วยกริยาอย่างอื่น เช่น ยกเท้าให้ เปลือยกาย ให้ขอลับ อีกด้วย

อัตราโทษสำหรับความผิดฐานนี้ กำหนดไว้สูงกว่าอัตราโทษสำหรับความผิดฐานดูหมิ่นบุคคลตามร่างมาตรา ๓๙๓ เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับศพมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองความสงบสุขของสังคม สมควรกำหนดบทบัญญัติในลักษณะป้องกันและปราบปรามมิให้มีการกระทำใด ๆ ที่ไม่สมควรหรือไม่ให้การเคารพแก่ศพ

ในต่างประเทศ อาจเทียบเคียงได้กับประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันที่บัญญัติไว้ในหมวดความผิดว่าด้วยอาชญากรรมเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาแห่งชีวิต (crimes which relate to religion and philosophy of life) ได้แก่ ความผิดฐาน disturb the peace of the death ตาม section 168 และประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี มีความผิดฐาน “Verification of the Corpse” หรือ “ดูหมิ่นศพ” ตามมาตรา ๔๑๐ บัญญัติว่า ผู้ใดดูหมิ่นศพต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปี

ถึงสามปี และถ้าผู้กระทำความผิดทำให้ศพเสียหาย หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการทารุณศพ หรือกระทำอนาจารแก่ศพ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงหกปี

อนึ่ง เนื่องจากความผิดเกี่ยวกับศพตามร่างมาตรา ๓๖๖/๑ ถึงร่างมาตรา ๓๖๖/๔ ในลักษณะ ๑๓ ดังกล่าวข้างต้น เป็นการกระทำแก่บุคคลที่ตายแล้ว จึงได้กำหนดให้เป็นความผิดอาญาแผ่นดิน มิใช่ความผิดอันยอมความได้ รัฐจึงดำเนินคดีได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการร้องทุกข์กล่าวโทษ แต่ถ้ารัฐไม่ดำเนินคดี ทายาทซึ่งเป็นผู้เสียหายสามารถฟ้องร้องคดีได้เอง

๒.๓ กำหนดความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๙๗)

การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๙๗ เป็นการปรับปรุงบทบัญญัติมาตรา ๓๙๗ ให้กว้างขึ้น ให้ครอบคลุมการกระทำที่สมควรกำหนดเป็นความผิดมากขึ้น โดยมีแนวคิดมาจากความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม (harassment) ซึ่งรวมถึงการคุกคามทางเพศ (sexual harassment) ด้วย นอกจากนี้ ยังนำแนวคิดเรื่องการรบกวนความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้อื่นซ้ำ ๆ (stalking) เช่น การเฝ้าติดตาม หรือการโทรศัพท์ไปหาผู้อื่นหลายครั้งเป็นเวลานาน มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

การกระทำความผิดตามความวรรคหนึ่งของร่างมาตรา ๓๙๗ ไม่จำกัดเฉพาะการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัลเหมือนเช่นเดิม การกระทำด้วยประการใด ๆ ต่อผู้อื่นอันเป็นการรังแก ช่มเหง คุกคาม หรือกระทำให้ได้รับความอับอายหรือเดือดร้อนรำคาญ ไม่ว่า ณ ที่ใด จึงเป็นความผิดตามร่างมาตรา ๓๙๗ ที่ปรับปรุงใหม่นี้ นอกจากนี้ ความในวรรคหนึ่ง ยังได้เพิ่มลักษณะของการกระทำอันเป็นการคุกคามผู้อื่นให้เป็นความผิดด้วย

สำหรับความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๙๗ เป็นการนำแนวคิดของการคุกคามทางเพศ (sexual harassment) มาเพิ่มไว้กับหลักการตามมาตรา ๓๙๗ เดิมในกรณีของการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัล โดยบัญญัติให้ต้องระวางโทษหนักขึ้นเนื่องจากเห็นว่าการคุกคามทางเพศหรือการกระทำในที่สาธารณะหรือต่อหน้าธารกำนัลเป็นการคุกคามที่ร้ายแรงและมีผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำอย่างมาก และเพื่อให้มีความหมายชัดเจนยิ่งขึ้นจึงใช้ถ้อยคำว่า “เป็นการกระทำอันมีลักษณะส่อไปในทางที่จะล่วงเกินทางเพศ” นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับ มาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติห้ามมิให้นายจ้าง หัวหน้างาน ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ตรวจงานกระทำการล่วงเกิน คุกคาม หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญทางเพศต่อลูกจ้างอีกด้วย

นอกจากนั้น ความในวรรคสามของร่างมาตรา ๓๙๗ ยังได้นำแนวคิดของการกระทำโดยใช้อำนาจเหนือกว่าผู้ถูกกระทำมาเป็นเหตุให้ต้องระวางโทษหนักขึ้นอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นอำนาจเหนืออันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา นายจ้าง หรือผู้มีอำนาจเหนือประการอื่นใดก็ตาม ตัวอย่างเช่น ยกคิ้วหวีตา หรือชำเลื่องมองรูปร่างผู้หญิง

อย่างไม่หยุดหย่อน ชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์อย่างเปิดเผยโดยมักจะชู่ถึงการสูญเสียงานหรือ การเลื่อนตำแหน่ง

๒.๔ แก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ (ร่างมาตรา ๔ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒) ร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘ (แก้ไขเพิ่มเติมอัตราโทษปรับในมาตรา ๓๖๗ ถึงมาตรา ๓๙๖ และมาตรา ๓๙๘))

ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้แก้ไขอัตราโทษปรับสำหรับความผิดลหุโทษ โดยกำหนดให้ความผิดลหุโทษ คือ ความผิดซึ่งต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เนื่องจากปัจจุบันอัตราโทษปรับในภาค ๓ ลหุโทษ ไม่เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สมควรปรับปรุงอัตราโทษปรับในภาค ๓ ลหุโทษ ให้สูงขึ้นเป็นสิบเท่าจากอัตราเดิม เพื่อให้สามารถนำมาตรการใช้บังคับโทษปรับมาลงโทษผู้กระทำความผิดได้จริง นอกจากนี้ สมควรปรับปรุงความหมายของความผิดลหุโทษตามมาตรา ๑๐๒ ให้สอดคล้องกันด้วย

สำหรับรูปแบบในการแก้ไขอัตราโทษปรับในหมวดความผิดลหุโทษนี้ ได้นำรูปแบบการยกร่างมาจากพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๘ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

๓.๑ บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน”

ตัวอย่างบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในกฎหมายต่างประเทศ

(๑) ประเทศญี่ปุ่น มาตรา ๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดบทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า ข้าราชการ เจ้าหน้าที่องค์กรท้องถิ่น เจ้าหน้าที่สภา กรรมการ และบุคคลอื่นใดซึ่งปฏิบัติงานราชการตามกฎหมายหรือกฎระเบียบ

(๒) ประเทศเยอรมนี มาตรา ๑๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา กำหนดบทนิยามเกี่ยวกับเจ้าพนักงานว่า

มาตรา ๑๑ นิยามบุคคลและวัตถุ

๑.๑.๑ ๑.๑.๑

๒. ผู้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน คือ

(ก) ข้าราชการหรือผู้พิพากษา

(ข) ผู้มีความเกี่ยวข้องในตำแหน่งหน้าที่ราชการด้านกฎหมาย

(ค) ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานราชการในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ

หรือในนามขององค์กรหรือหน่วยงานของรัฐนั้น

๑.๑.๑

๑.๑.๑

๔. ผู้ปฏิบัติงานราชการเป็นการเฉพาะ ซึ่งไม่ได้ดำรงตำแหน่งในหน้าที่ราชการ คือ บุคคลที่ได้รับการว่าจ้างให้ทำงานให้แก่

(ก) องค์กรหรือหน่วยงานอื่นใดที่ปฏิบัติงานราชการ หรือ

(ข) สมาคมหรือสหภาพ หน่วยงาน หรือวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้แก่หน่วยงานของรัฐและมีหน้าที่ผูกพันอย่างเป็นทางการที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมาย

(๓) อนุสัญญาขององค์การสหประชาชาติเพื่อต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption) บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในภาค ๑ หลักเกณฑ์ทั่วไป

ข้อ ๒ คำจำกัดความ

โดยวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้

(a) “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า

(๑) ผู้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายปกครอง หรือฝ่ายตุลาการของภาคีอนุสัญญา ไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งประจำ หรือชั่วคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ทั้งนี้ โดยไม่คำนึงถึงระดับชั้นของตำแหน่งของผู้นั้น

(๒) ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการให้แก่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจัดให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดในกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญาและตามที่มีการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการนี้ของภาคีอนุสัญญา

(๓) ผู้ซึ่งกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญากำหนดให้เป็น “เจ้าพนักงาน” ทั้งนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้มาตรการพิเศษบางประการตามที่กำหนดในหมวด ๒ ของอนุสัญญานี้ “เจ้าพนักงาน” อาจหมายความว่า ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือจัดให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดในกฎหมายภายในของภาคีอนุสัญญาและตามที่มีการใช้บังคับกฎหมายเกี่ยวกับการนี้ของภาคีอนุสัญญา

๓.๒ ความผิดเกี่ยวกับศพ

(๑) ประเทศเยอรมนี กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวด ๑๑ ว่าด้วย อาชญากรรมเกี่ยวกับศาสนาและปรัชญาแห่งชีวิต (crimes which relate to religion and philosophy) แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งกล่าวถึงการรบกวนความสงบสุขของผู้ตายและความเสียหายในเชิงการดูหมิ่นศพ รวมถึงการนำศพไปโดยปราศจากอำนาจหรือรบกวนสถานที่ฝังศพ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับ

(๒) ประเทศอังกฤษ มีกฎหมาย Sexual Offences Act 2003 กำหนดความผิดที่กระทำต่อศพไว้ในหมวดความผิดเกี่ยวกับศพ โดยกำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวดความผิดอื่น ๆ อันมีลักษณะความผิดไม่ร้ายแรง

(๓) ประเทศอิตาลี ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี กำหนดความผิดเกี่ยวกับศพไว้ในหมวด ๑ ว่าด้วยอาชญากรรมอันเป็นปรปักษ์ต่อความรู้สึกทางศาสนา หมวด ๒ ว่าด้วยอาชญากรรมอันเป็นปรปักษ์ต่อคนตาย มาตรา ๔๐๗ บัญญัติถึงการละเมิดต่อสถานที่ฝังศพ มาตรา ๔๐๘ บัญญัติถึงการลบหลู่สุสานหรือสถานที่ฝังศพ มาตรา ๔๐๙ บัญญัติถึงการรบกวนพิธีศพ มาตรา ๔๑๐ บัญญัติถึงการลบหลู่ศพหรือเจ้าของศพ กระทำให้ศพเสียโฉม ฉีกขาด กระทำทารุณโหดร้ายหรือหยาบโลนต่อศพ มาตรา ๔๑๑ บัญญัติถึงการทำลาย กำจัด หรือเคลื่อนย้ายศพ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพหรือเจ้าของศพ หรือทำให้เจ้าของศพกระจัดกระจาย ถ้าเป็นการกระทำในสุสานหรือสถานที่ฝังศพหรือดูแลศพต้องระวางโทษหนักขึ้น มาตรา ๔๑๒ บัญญัติถึงการปิดบังหรืออำพรางศพ มาตรา ๔๑๓ บัญญัติถึงการใช้ศพโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ตัดศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพ หรือใช้ศพหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของศพโดยวัตถุประสงค์ทางกฎหมายหรือการสอนโดยไม่มีอำนาจตามกฎหมาย

๓.๓ ความผิดเกี่ยวกับการคุกคาม

กฎหมายต่างประเทศว่าด้วยการคุกคามทางเพศโดยองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labor Organization) เคยสำรวจกฎหมายว่าด้วยการคุกคามทางเพศ (sexual harassment law) ของประเทศอุตสาหกรรมจำนวน ๒๓ ประเทศทั่วโลก ในปี ค.ศ. ๑๙๙๒ ปรากฏผลสำรวจว่าประเทศต่างๆ มีกฎหมายที่บังคับใช้กับการคุกคามทางเพศใน ๔ ลักษณะ คือ

(๑) มีการกำหนดเรื่องการคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายเฉพาะ เช่น กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองการเลือกปฏิบัติ หรือกฎหมายคุ้มครองสิทธิพลเมืองหรือสิทธิมนุษยชน ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา เดนมาร์ก ไอร์แลนด์ นิวซีแลนด์ สวีเดน อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

(๒) กำหนดการคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายแรงงาน ในลักษณะที่ถือว่าการที่ลูกจ้างลาออกเพราะต้องการหนีจากการคุกคามทางเพศหรือเพราะไม่ยอมรับการคุกคามทางเพศเป็นการเลิกจ้างโดยมิชอบ (wrongful termination) ได้แก่ ประเทศอุตสาหกรรมส่วนใหญ่

(๓) บังคับใช้กฎหมายละเมิด (tort law) กับการคุกคามทางเพศ ซึ่งศาลสั่งให้มีการเยียวยาความเสียหายและส่วนใหญ่เป็นค่าเสียหายที่เป็นเงิน ได้แก่ ญี่ปุ่น สวิตเซอร์แลนด์ อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา

(๔) กำหนดความผิดฐานคุกคามทางเพศไว้ในกฎหมายอาญา ได้แก่ ฝรั่งเศสเพียงประเทศเดียวซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ประเทศสหรัฐอเมริกา มี the Civil Rights Act of 1964 Title VII (42 U.S.C. 1981) บัญญัติให้การคุกคามทางเพศเป็นรูปแบบหนึ่งของการเลือกปฏิบัติทางเพศ และถือเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (unlawful employment practices)

เนื่องจากกฎหมายกำหนดห้ามนายจ้าง องค์กรแรงงาน สำนักจัดหางาน เลือกปฏิบัติทางเพศต่อบุคคลอันเกี่ยวกับการจ้างงาน โดยผู้ถูกระงับสามารถร้องเรียนไปยัง Equal Employment Opportunity Commission ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายนี้เพื่อให้สอบสวนและสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดได้

นอกจากนั้น ยังมี Tort Law บัญญัติให้ผู้ถูกระงับฟ้องศาลชื้อหาละเมิดและเรียกร้องค่าเสียหายได้

ประเทศฝรั่งเศส บัญญัติความผิดฐานคุกคามทางเพศไว้ในมาตรา ๒๒๒-๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มีสาระสำคัญคือ เป็นการคุกคามบุคคลอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการแสวงหาประโยชน์อันมีลักษณะทางเพศจะต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งปี และปรับหนึ่งหมื่นห้าพันยูโร

มาตรา ๒๒๒-๓๓-๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส กำหนดความผิดฐาน moral harassment อันเป็นการรบกวนบุคคลในลักษณะของการกระทำซ้ำ ๆ ทำให้เสื่อมเสียศักดิ์ศรีเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งกระทบต่อสิทธิของบุคคล โดยอาจเกี่ยวข้องกับการทำร้ายร่างกายหรือจิตใจหรือเกี่ยวกับอาชีพ

ประเทศอังกฤษ มีกฎหมายเฉพาะคือ Sex Discrimination Act บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการคุกคามทางเพศไว้เป็นกฎหมายเฉพาะ

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวข้องกับการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวข้องกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณาก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรานี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)

พิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๑-๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖